

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 14.7.2004
KOM(2004) 492 galutinis

2004/0163 (AVC)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

nustatantis bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo

(pateikta Komisijos)

{SEK(2004) 924}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. IŽANGA: BŪTINYBĖ PERSVARSTYTI REGLAMENTUS

2004 m. vasario 10 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl išsiplėtusios, 27 valstybes nares vienijančios Europos Sąjungos finansinių perspektyvų 2007–2013 m. [KOM(2004)101]. Atsižvelgdama į tai, Komisija nusprendė, kad reikia stiprinti Sąjungos intervenciją svarbiausiose politikos srityse. Konkrečiai Komisija nusprendė, kad ambicinga sanglaudos politika turėtų tapti pagrindine finansinio paketo sudedamąja dalimi.

Šiame sprendime atsispindėjo darbas, nuveiktas nuo antrosios sanglaudos ataskaitos, kuri paskatino diskusijas dėl sanglaudos politikos išsiplėtusioje Europoje, paskelbimo 2001 m. [KOM(2001)24]. 2004 m. vasario 18 d. Komisija priėmė trečiąją sanglaudos ataskaitą [KOM(2004)107], kurioje buvo pateiktas išsamus pasiūlymas dėl naujos kartos sanglaudos politikos programų prioritetų ir įgyvendinimo sistemos 2007–2013 m. Šis pasiūlymas atitinka bendrąsias gaires, išdėstytas Komisijos komunikate dėl kitos finansinės perspektyvos.

Trečiojoje sanglaudos ataskaitoje buvo padaryta išvada, kad Sąjungos plėtra iki 25 valstybių narių, o vėliau iki 27 arba daugiau valstybių narių, sukuria precedento neturintį iššūkį Sąjungos konkurencingumui ir vidinei sanglaudai. Išsiplėtus Sąjungai, padidėjo ekonominės plėtos atotrūkis, skirtumų problema geografiškai pasislinko į rytus ir susiklostė sudėtingesnė situacija užimtumo srityje:

- BVP vienam gyventojui skirtumas tarp 10% gyventojų, gyvenančių turtingiausiuose regionuose, ir tokio paties procento gyventojų, gyvenančių neturtingiausiuose regionuose, išaugo daugiau nei dvigubai, palyginti su padėtimi ES, kai ją sudarė 15 narių.
- 25 narių ES 123 milijonai žmonių, kurie sudaro apie 27% visų gyventojų, gyvena regionuose, kurių BVP vienam gyventojui sudaro mažiau kaip 75% ES vidurkio, o 15 narių ES tokiuose regionuose gyveno 72 milijonai žmonių arba 19% visų gyventojų. Iš šių gyventojų keturi iš dešimties piliečių gyvena regionuose, priklausančiuose 15 senųjų valstybių narių, o likę šeši yra 10 naujų valstybių narių piliečiai.
- Kad vidutinis užimtumo lygis 10 naujų valstybių narių pasiektų likusių ES valstybių narių lygį, turės būti sukurta keturi milijonai darbo vietų. Išsiplėtusioje ES ir toliau išlieka pastebimi užimtumo skirtumai pagal amžių ir lytį.

Tuo pačiu metu visai Sąjungai tenka spręsti sunkumus, susijusius su tikėtiniu ūkio pertvarkymo spartėjimu dėl globalizacijos, prekybos atvėrimu, technologine revoliucija, žinių ekonomikos ir visuomenės vystymusi, gyventojų senėjimu ir augančia imigracija.

Galiausiai, nuo 2001 m. ekonomikos augimas ES pastebimai sumažėjo. Todėl daugelyje Sąjungos sričių vėl išaugo nedarbas ir atsirado visi su tuo susiję socialiniai padariniai. Rengdamasi ateičiai, Sąjunga turėtų visiškai išnaudoti galimybes, kurias suteikia dabartinė atsigavimo tendencija.

Siekdami pagerinti ES ekonomikos rodiklius, Sąjungos valstybių ir vyriausybės vadovai, 2000 m. kovo mėnesį susitikę Lisabonoje, parengė strategiją, kaip iki 2010 m. pasiekti, kad Europa

taptų sėkmingiausia ir konkurencingiausia žiniomis paremta ekonomika pasaulyje. 2000 m. gruodį Nicos Taryba Lisabonoje nustatytus skurdo mažinimo tikslus perkėlė į suderintą ES socialinės integracijos strategiją. 2001 m. birželį Geteborgo Taryboje Lisabonos strategija buvo išplėsta, naujai akcentuojant aplinkos apsaugą ir darnesnės plėtros siekimą.

Sanglaudos politika labai padeda realizuoti šiuos tikslus. Iš tikrųjų augimas ir sanglauda papildoma vienas kitą. Mažindama skirtumus, Sąjunga padeda užtikrinti, kad visi regionai ir socialinės grupės galėtų prisidėti prie bendros Sąjungos ekonominės plėtros ir gautų iš jos naudos. Sutarties 3 ir 158 straipsniuose atsispindi ši vizija, kuri buvo sustiprinta Konstitucijos priėmimo sutarties projekte, padarius aiškesnę nuorodą į teritorinį sanglaudos aspektą.

Sanglaudos politika taip pat yra būtina tuomet, kai kitos Bendrijos politikos yra susijusios su didele nauda ir mažomis, bet lokalizuotomis išlaidomis. Sanglaudos politika padeda paskirstyti naudą. Sanglaudos politika, numatydamą pokyčius ir sudarydamą geresnes prisitaikymo galimybes, gali padėti sumažinti neigiamą poveikį.

Todėl sanglaudos politika visais savo aspektais turi būti laikoma Lisabonos strategijos dalimi, net jei šiandien, kaip Komisija nurodė pasiūlyme dėl kitos finansinės perspektyvos, reikia išbaigti ir atnaujinti politikos struktūrą, kuria remiasi Lisabonos poreikiai. Kitaip tariant, sanglaudos politika turi įtraukti Lisabonos bei Geteborgo tikslus ir tapti pagrindine jų realizavimo priemone, pasinaudojant nacionalinės ir regioninės plėtros programomis.

Regionų konkurencingumo stiprinimas, tiksliai nukreipiant investicijas visoje Sąjungoje, ir ekonominių galimybių, kurios padėtų žmonėms realizuoti savo gebėjimus, suteikimas sutvirtins visos ES ekonomikos augimo potencialą visiems naudingą būdu. Regioninė politika, užtikrindama labiau subalansuotą ekonominės veiklos pasiskirstymą Sąjungoje, padeda mažinti per didelės koncentracijos, perkrovimo ir susigrūdimų keliamus sunkumus.

Sanglaudos politikos reforma taip pat turėtų suteikti galimybę didinti efektyvumą, skaidrumą ir politinę atskaitomybę. Šiuo tikslu pirmiausia reikia apibrėžti strateginį požiūrį į politiką, nustatant jos prioritetus, užtikrinant koordinavimą su ekonominiu ir socialinio valdymo sistema ir sudarant sąlygas reguliariai ir atvirai svarstyti padarytą pažangą. Tam reikia dar labiau supaprastinti valdymo sistemą, pradedant taikyti diferencijavimą ir proporcingumą patikimo finansų valdymo kontekste. Be to, reikia toliau decentralizuoti atsakomybę partneriams valstybėse narėse, regionuose ir vietos valdžios institucijose.

Šis reglamento projektas yra Komisijos pasiūlymas dėl kitos kartos sanglaudos politikos programų. Juo remiantis pagal 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų 55 straipsnį Taryba persvarsto minėtą reglamentą ne vėliau kaip iki 2006 m. gruodžio 31 d. Komisija išdėsto būtinybę priimti reglamentus 2005 metais, kad galima būtų 2006 metus priskirti 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui.

2. NAUJA ES SANGLAUDOS POLITIKOS STRUKTŪRA PO 2006 METŲ

Komisija siūlo, kad sanglaudos politikos remiamais veiksmais daugiausia dėmesio būtų skiriama investicijoms į nedidelį skaičių Bendrijos prioritetų, atspindinčių Lisabonos ir Geteborgo darbotvarkes, jei tikėtina, kad Bendrijos intervencija galės padaryti atsvaros poveikį ir užtikrinti didelę pridėdamąją vertę. Atitinkamai Komisija siūlo, kad rengiant veiklos programas, būtų remiamasi šiomis keliomis pagrindinėmis temomis: naujovės ir žinių

ekonomika, aplinka ir rizikos prevencija, prieinamumas ir paslaugos, tenkinančios bendrus ekonominius interesus. Su užimtumą susijusiose programose daugiausia dėmesio skiriama reformoms, kurių reikia norint pasiekti visišką užimtumą, pagerinti darbo kokybę ir našumą bei skatinti socialinę integraciją bei sanglaudą, laikantis pagal Europos užimtumo strategiją (EUS) pateiktų gairių ir rekomendacijų.

Orientavimasis į tris Bendrijos tikslus

Prioritetinės temos bus įgyvendinamos remiantis supaprastinta ir skaidresne sistema, suskirstant būsimos kartos programas į tris kategorijas: konvergencija, regionų konkurencingumas ir užimtumas, teritorinis bendradarbiavimas.

2.1. Konvergencija

„Konvergencijos“ tikslas yra susijęs su mažiau išsivysčiusiomis valstybėmis narėmis, kurios pagal Sutartį laikomos svarbiausiu Bendrijos sanglaudos politikos prioritetu. Sutartyje raginama mažinti „regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, taip pat kaimo vietovių atsilikimą“ (158 straipsnis). Plėtra sukels precedento neturintį skirtumų augimą Sąjungoje, kuriems sumažinti reikės ilgalaikių nuolatinių pastangų.

Šis tikslas pirmiausia susijęs su tais regionais, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis už 75% Bendrijos vidurkio. Šioje situacijoje pagrindinis sanglaudos politikos tikslas būtų skatinti augimą didinančias sąlygas ir tikrą konvergenciją lemiančius faktorius. Strategijose turėtų būti numatyta ilgalaikio konkurencingumo ir užimtumo plėtra.

Komisija taip pat siūlo, kad laikina parama pagal šį prioritetą būtų taikoma tiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui nesiektų 75% Bendrijos vidurkio, paskaičiavus jį penkiolikos narių Sąjungai (taip vadinamas statistinis plėtros poveikis). Šiuose regionuose objektyvios aplinkybės nepasikeitė, tačiau BVP vienam gyventojui išsiplėtusioje Sąjungoje bus santykinai didesnis. Teisingumo sumetimais ir siekiant sudaryti atitinkamiems regionams sąlygas užbaigti konvergencijos procesą, pagalba dabartinės kartos regionams, neįtrauktiems į atitinkamą finansavimo programą, bus didesnė nei buvo nuspręsta 1999 m. Berlyne.

Programos būtų remiamos iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF) ir Sanglaudos fondo finansinių lėšų, remiantis Sutartyje išdėstytais principais.

Sanglaudos fondu galės naudotis valstybės narės, kurių BNP sudaro mažiau kaip 90% Bendrijos vidurkio. Sanglaudos fondo pagalba bus skiriama, įvykdžius ekonominės konvergencijos sąlygas, taip pat esant būtinybei išvengti per didelio valstybės biudžeto deficito pagal Sutarties 104 straipsnį.

Vadovaudamasis finansinėje perspektyvoje nustatytais prioritetais, Sanglaudos fondas didins savo indėlį į tvarią plėtrą. Šiuo atžvilgiu pagrindiniais prioritetais išliks transeuropiniai transporto tinklai, o būtent Europai aktualūs projektai ir aplinkos infrastruktūros. Siekiant tinkamos pusiausvyros, kad būtų atsižvelgta į naujų valstybių narių konkrečius poreikius, taip pat numatoma remti tokius projektus, kaip antai: su TEN-T nesusijusios geležinkelio, jūrų, vidaus vandenių ir multimodalinio transporto programos, aplinką tausojantis miesto transportas ir aplinkai svarbios investicijos pagrindinėse energijos efektyvumo arba atsinaujinančių energijos šaltinių srityse.

Daug dėmesio taip pat bus skiriama instituciniams gebėjimams stiprinti ir viešojo administravimo efektyvumui didinti, įskaitant Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo valdymo gebėjimus.

2.2. Regionų konkurencingumas ir užimtumas: pokyčių numatymas ir skatinimas

Nors intervenciniai veiksmai į mažiau išsivysčiusias valstybes nares ir regionus išlieka sanglaudos politikos prioritetu, yra rimtų sunkumų, su kuriais susiduria visos ES valstybės narės, pavyzdžiui, spartūs ekonominiai ir socialiniai pokyčiai ir pertvarkymas, prekybos globalizacija, perėjimas prie žiniomis paremtos ekonomikos ir visuomenės, gyventojų senėjimas, auganti imigracija, darbo jėgos trūkumas pagrindiniuose sektoriuose ir socialinės integracijos problemos.

Šioje situacijoje Sąjungai tenka svarbus vaidmuo. Sanglaudos politikai, neapimančiai mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų, Komisija siūlo taikyti dvejopą strategiją:

- Pirmiausia, per ERPF finansuojamas regionines programas sanglaudos politika padės regionams ir regioninės valdžios institucijoms numatyti ir skatinti ekonominius pokyčius pramoninėse, miesto ir kaimo vietovėse, stiprindama jų konkurencingumą ir patrauklumą, įvertinus esamus ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus.
- Antra, per ESF finansuojamas programas sanglaudos politika padės, laikantis EUS politinių prioritetų, žmonėms numatyti ekonominius pokyčius ir prisitaikyti prie jų, remdama politikas, kurių tikslas yra visiškas užimtumas, darbo kokybė ir našumas bei socialinė integracija.

Pagal naujas ERPF finansuojamas regionines programas Komisija siūlo intervencines priemones labiau orientuoti į tris prioritetines temas: naujovės ir žinių ekonomika, aplinka ir rizikos prevencija, prieinamumas ir paslaugos, tenkinančios bendrus ekonominius interesus.

Vieninteliu naujų programų finansavimo šaltiniu bus ERPF. Lėšų paskirstymo atžvilgiu reikia išskirti dvi grupes regionų:

- 1 tikslą šiuo metu atitinkantys regionai, kurie neatitinka konvergencijos prioriteto kriterijų net jei nėra statistinio plėtros poveikio. Tokie regionai gaus laikinąją pagalbą (pozicijoje „įtraukta į finansavimo programą“), kuri bus teikiama panašiu būdu, kaip pagalba regionams, kurie 2000–2006 m. nebeatitinka 1 tikslo.
- visi kiti Sąjungos regionai, kuriems netaikomos nei konvergencijos programos, nei pirmiau aprašyta „įtraukimo į finansavimo programą“ pagalba.

ESF finansuojamų veiklos programų srityje Komisija siūlo remti užimtumo rekomendacijų įgyvendinimą ir stiprinti socialinę integraciją, laikantis EUS tikslų ir gairių.

Šiuo tikslu pagalba turėtų būti daugiausia skiriama keturiems politikos prioritetams, kurie vaidina lemiamą vaidmenį įgyvendinant EUS ir kuriuose Bendrijos finansavimas gali užtikrinti pridėjamą vertę: darbuotojų ir įmonių prisitaikymo galimybių gerinimas; geresnių galimybių gauti darbą sudarymas ir aktyvesnio dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas; socialinės integracijos ir kovos su diskriminacija skatinimas, užimtumo ir integracijos srities reformų skatinimas.

2.3. Europos teritorinis bendradarbiavimas

Komisija, remdamasi dabartinės INTERREG iniciatyvos patirtimi, siūlo nustatyti naują tikslą – toliau darniai ir subalansuotai integruoti Sąjungos teritoriją, remiant jos skirtingų dalių bendradarbiavimą sprendžiant Bendrijai aktualius klausimus tarpvalstybiniu, nacionaliniu ir regioniniu mastu.

Veiksmai, kuriuos finansuos ERPF, bus pirmiausia orientuoti į bendras programas, kurias valdo viena institucija, siekiant Bendrijos prioritetų, susijusių su Lisabonos ir Geteborgo darbotvarkėmis.

Visi regionai prie vidinių sausumos sienų ir tam tikri regionai prie išorinių sausumos sienų bei prie tam tikrų gretimų jūrinių sienų gali dalyvauti tarpvalstybiniame bendradarbiavime. Bus siekiama, kad kaimyninės vadžios institucijos bendrai spręstų abiem pusėm aktualias problemas, pavyzdžiui, miestų, kaimo ir pakrančių plėtra, ekonominių santykių vystymas ir MVĮ ryšių nustatymas.

Platesnio pobūdžio veiksmų, skirtų nacionaliniam bendradarbiavimui skatinti, srityje valstybės narės ir regionai kviečiami įvertinti esamų 13 nacionalinio bendradarbiavimo zonų (apibrėžtų INTERREG IIIB programoje) naudingumą ir veiksmingumą plėtos kontekste. Bus siekiama kartu su Komisija nuspręsti dėl nacionalinio bendradarbiavimo zonų, kurios yra pakankamai darnios ir kuriose galima plėtoti bendrus interesus ir galimybes, skaičiaus. Numatoma, kad toks bendradarbiavimas bus daugiausia orientuotas į strateginius nacionalinio pobūdžio prioritetus, pavyzdžiui, MTP, aplinka, rizikos prevencija ir bendra vandens ūkio tvarkyba.

Galiausiai, Komisija siūlo, kad regionai ateityje įtrauktų regioninio bendradarbiavimo veiksmus į savo regionines programas. Tuo tikslu regioninėse programose turės būti numatyta tam tikra lėšų suma mainams su kitų valstybių narių regionais, bendradarbiavimui ir ryšių su jais nustatymui.

3. BENDRAS ATSAKAS Į KONKREČIUS TERITORINIUS YPATUMUS

Veiksminga sanglaudos politika turi atsižvelgti į konkrečius teritorijų, pavyzdžiui, atokiausių Sąjungos regionų, salų, kalnuotų vietovių retai apgyvendintose Sąjungos šiauriausiose dalyse ir tam tikrose Sąjungos pasienio zonose poreikius ir ypatumus.

Ji taip pat turi deramu būdu remti miestų atgaivinimą, kaimo vietas ir nuo žvejybos priklausančias vietas, užtikrindama, kad ta parama papildytų konkrečias žemės ūkio ir žuvininkystės finansavimo priemones bei derintųsi su jomis.

Todėl Komisija, vadovaudamasi konvergencijos tikslu, ketina skirti konkretų asignavimą, kad kompensuotų atokiausių regionų ribotas galimybes, pripažįstamas Sutarties 299 straipsnio 2 punkte, kurio paprašė 2002 m. birželio 21–22 d. Sevilijoje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba. Be to, „Grand Voisinage“ veiksmas, skirtas palengvinti bendradarbiavimą su kaimyninėmis valstybėmis, bus įtrauktas į naujas "Europos teritorinio bendradarbiavimo" programas.

Kadangi daugelyje salų, kalnuotų vietovių ir retai apgyvendintuose regionuose, ypač šiauriausioje Sąjungos dalyje, yra ypač aktualios prieinamumo ir nutolimo nuo didelių rinkų problemos, skirstant lėšas regionų konkurencingumo ir užimtumo prioritetui bus į tai

atsižvelgta, naudojant „teritorinius“ kriterijus, tokiu būdu atspindint sąlyginę regionų su geografinėmis kliūtimis nepalankią padėtį.

Valstybės narės užtikrina, kad į šių regionų ypatumus būtų atsižvelgta, skirstant išteklius regioninėms programoms. Siekiant paskatinti daugiau veiksmų šiose vietovėse, kurioms kartais skiriama mažai dėmesio, ir atsižvelgti į didesnes išlaidas valstybės investicijoms vienam gyventojui, kitą laikotarpį siūloma, kad teritorijoms su nuolatinėmis geografinėmis kliūtimis būtų padidintas maksimalus Bendrijos įnašas.

Komisija, remdamasi URBAN iniciatyvos privalumais, ketina daugiau dėmesio skirti miesto klausimams, visiškai integruodama šios srities veiksmus į regionines programas. Regioninėse programose turi būti nurodyta, kaip tvarkomasi su miesto veiksmams ir kaip atliekamas įsipareigojimų vykdymo perigaliojimas miesto vadžios institucijoms.

4. GERESNIS PRIEMONIŲ, TAIKOMŲ KAIMO VIETOVĖSE IR PADEDANČIŲ PERTVARKYTI ŽUVININKYSTĖS SEKTORIŲ, ORGANIZAVIMAS

Komisija siūlo supaprastinti ir išaiškinti skirtingų priemonių vaidmenį remiant kaimo plėtrą ir žuvininkystės sektorių Dabar taikomos priemonės, susijusios su kaimo plėtros politika, bus sujungtos į vieną žemės ūkio politikos priemonę, skirtą:

- didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą per paramą pertvarkymui
- gerinti aplinkos ir kaimo padėtį per paramą žemėtvarkai, įskaitant kaimo plėtros veiksmų, susijusių su „Natura 2000“ gamtos apsaugos zonomis, bendrą finansavimą
- gerinti gyvenimo kokybę kaimo vietovėse ir skatinti ekonominės veiklos rūšių įvairinimą per priemones, skirtas ūkių sektoriui ir kitiems kaimo subjektams.

Esama Bendrijos iniciatyva, LEADER+, bus įtraukta į pagrindinį programavimą.

Analogiškai, žuvininkystės sektoriaus pertvarkymui skirti veiksmai bus sujungti į vieną priemonę, kuri bus orientuota į veiksmus, skirtus padėti įgyvendinti žuvininkystės sektoriaus poreikius ir pagerinti darbo ir gyvenimo sąlygas tose vietovėse, kur žuvininkystės sektorius, taip pat ir akvakultūra, vaidina svarbų vaidmenį.

Šiuose pasiūlyimuose svarbu tai, kad iš sanglaudos politikos į šias naujas priemones perkeltos finansinės lėšos ir toliau bus naudojamos taip, kad būtų lygiai taip pat, kaip ir šiandien, orientuojamasi į pagalbą mažiau išsivysčiusiems regionams ir valstybėms, kurioms konvergencijos programos netaikomos.

Be šios intervencijos sanglaudos politika remia kaimo ekonomikos ir nuo žvejybos priklausančių vietovių, nesiverčiančių tradicine veikla, įvairinimą.

5. SUPAPRASTINIMAS IR DECENTRALIZAVIMAS: REFORMUOTA ĮGYVENDINIMO SISTEMA

Nors sanglaudos politikos įgyvendinimo mechanizmas parodė, kad gali įgyvendinti Europai aktualias kokybiškas programas ir projektus, tvarkant esamas programas buvo susidurta su keletu problemų.

Todėl Komisija siekia išlaikyti pagrindinius sanglaudos politikos principus: programavimą, partnerystę, bendrą finansavimą ir vertinimą. Tačiau ji siūlo gerinti politikos efektyvumą, pradėdama keletą reformų, kurios pirmiausia skirtos skatinti strategišką požiūrį į programavimą, antra, toliau decentralizuoti išsipareigojimus partnerystėms valstybėse narėse, regionams ir vietos valdžios institucijoms, trečia, gerinti programų, kurios bendrai finansuojamos, remiantis sustiprinta skaidresne partneryste ir aiškiais bei tikslesniais monitoringo mechanizmais, ir ketvirta, supaprastinti valdymo sistemą, užtikrinant didesnę skaidrumą, diferencijavimą bei proporcingumą ir tuo pačiu garantuojant patikimą finansų valdymą.

5.1. Strategiškasis orientavimasis į Sąjungos prioritetus

Komisija siūlo, kad iki naujo programavimo laikotarpio Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir atsižvelgusi į Parlamento nuomonę, priimtų bendrą strateginį sanglaudos politikos dokumentą, apibrėžiantį aiškius prioritetus valstybėms narėms ir regionams.

Šiuo strategišku požiūriu galima būtų vadovautis įgyvendinant politiką ir jis galėtų padaryti tą politiką politiškai labiau atskaitinga. Jis padėtų tiksliau nurodyti, kokios reikia sinergijos tarp sanglaudos politikos ir Lisabonos bei Geteborgo darbotvarkių, ir užtikrintų didesnę bendrųjų ekonominės politikos gairių ir Europos užimtumo strategijos darną.

Kiekvienais metais Europos institucijos, remdamosi Komisijos ataskaita, kurioje pateikiama valstybių narių pažangos ataskaitų suvestinė, vertins strateginių prioritetų įgyvendinimo pažangą bei pasiektus rezultatus.

Be to, Komisija siūlo toliau supaprastinti sistemą keliais pagrindiniais aspektais.

5.2. Programavimas

Programavimo sistema bus supaprastinta taip:

Politiniu lygiu: kiekviena valstybė narė, remdamasi Tarybos priimtomis strateginėmis gairėmis, parengtų nacionalinį bendrąjį dokumentą dėl savo plėtros strategijos, dėl kurio būtų tariamasi su Komisija ir kuriuo remiantis būtų rengiamos teminės ir regioninės programos, tačiau jis nebūtų laikomas valdymo priemone kaip esama Bendrijos paramos sistema;

Veiklos lygiu: Komisija, remdamasi politikos dokumentu, priimtų kiekvienai valstybei narei nacionalines ir regionines programas. Programos būtų apibrėžtos tik bendruoju arba prioritetų lygiu, išskiriant pačias svarbiausias operacijas. Papildomos informacijos, kuri šiandien pateikiama taip vadinamame „programos priede“, būtų atsisakyta, o taip pat ir valdymo pagal priemones.

Fondų bus trys (ERPF, ESF ir Sanglaudos fondas), palyginti su dabar esančiais šešiais.

Ateityje ERPF ir ESF intervencijomis būtų siekiama, kad vieną programą vienu metu finansuotų tik vienas fondas, kitaip nei yra dabar, kai programos finansuojamos iš kelių fondų. Šiuo požiūriu, leidus ERPF ir ESF atitinkamai finansuoti kitą veiklą, susijusią su žmogiškuoju ir fiziniu kapitalu, kiekvieno fondo veiksmas taptų darnesnis. Ši veikla būtų finansuojama tik pagrindinėse kiekvieno fondo intervencijos srityse ir būtų tiesiogiai su jomis susijusi. Tai užtikrintų paprastesnę ir veiksmingesnę programavimą.

Sanglaudos fondas ir ERPF taikys vieną programavimo sistemą transporto ir aplinkos infrastruktūros srityje. Komisija atskirai tvirtins didelius projektus, tačiau jie bus valdomi susijusiose programose.

5.3. Finansų valdymas ir kontrolė

Atsižvelgiant į bendrą valdymą, vienas pagrindinių ateityje įsigaliosiančio reguliavimo paketo tikslų 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu yra, remiantis galiojančių teisės normų taikymo patirtimi, aiškiai atriboti skirtingų subjektų, kurie yra suinteresuoti Bendrijos biudžeto įgyvendinimu, struktūrą, pobūdį ir atsakomybės padalijimą. Šie subjektai yra, viena vertus, valstybės narės bei vykdomosios institucijos ir, kita vertus, Komisija. Šiuo požiūriu išaiškinimas padės pagerinti sistemos efektyvumą, veiksmingumą ir bendrą pusiausvyrą.

Valdymo ir kontrolės sistema

Reglamento, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo, projektas užtikrina darnesnę ir skaidresnę fondų valdymo ir kontrolės sistemų bendrąją struktūrą:

- darna reikalinga tam, kad galima būtų aiškiai apibrėžti būtiniausias sąlygas, taikytinas kontrolės ir audito sistemoms visais proceso etapais, taip pat atitinkamus skirtingų subjektų uždavinius ir įsipareigojimus;
- skaidrumas reikalingas tam, kad skirtingi subjektai, suinteresuoti kontrole, sužinotų kiekvienos dalies kontrolės rezultatus ir galėtų pagerinti sistemos efektyvumą, veiksmingumą ir bendrą pusiausvyrą.

Reglamento projekte nustatomas bendras būtiniausių sąlygų pagrindas, kurį turi atitikti visos valdymo ir vidaus kontrolės sistemos, susijusios su fondų valdymu, ir apibrėžiami valstybių narių ir Komisijos įsipareigojimai užtikrinti, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo. Šiuo tikslu valstybės narės pateikia garantiją dėl valdymo ir kontrolės sistemų:

- laikotarpio pradžioje nepriklausoma audito įstaiga pateikia nuomonę apie sistemą;
- kiekvienais metais audito institucija pateikia savo nuomonę, kuri pagrindžiama metine kontrolės ataskaita; ir
- laikotarpio pabaigoje pateikiama galutinės išlaidų ataskaitos garantija.

Komisija, turėdama garantiją dėl nacionalinių valdymo ir kontrolės sistemų taikymo ir patikimo funkcionavimo (garantija parengta remiantis pačios Komisijos atliktais patikrinimais ir nacionaliniais patikrinimais), galės nacionalinės kontrolės rezultatais pagrįsti savo garantiją dėl deklaruotų išlaidų teisėtumo ir reguliarumo. Todėl ji galės atlikti patikrinimus vietoje tik išimtinėmis aplinkybėmis.

Analogiškai, reguliavimo struktūra siūlo, kad Bendrijos intervencijos į valdymą, vertinimą ir kontrolę mastą lemtų (be kitų dalykų) jos įnašo svarba. Bendrojo reglamento projektas leidžia valstybėms narėms taikyti savo taisykles ir valdymo bei kontrolės struktūras, kai nacionalinis įnašas pastebimai dominuoja. Ši galimybė taikoma tik tuo atveju, jei Komisija gauna garantiją dėl nacionalinių valdymo ir kontrolės sistemų patikimumo.

Papildomumo principas, t. y. kad ES lėšos turėtų labiau papildyti nei pakeisti nacionalines lėšas, išliks pagrindiniu sanglaudos politikos principu. Tačiau, vadovaudamasi proporcingumo

principu, Komisija tikrins, kaip jo laikomasi tik „konvergencijos“ tikslo taikymo srityje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad papildomumo principas būtų taikomas „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ bei „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ programose.

Finansų valdymas

Siekiant supaprastinti sistemą, finansų valdymo srityje yra įvedami du svarbūs aspektai. Iš tikrųjų mokėjimai bus atliekami prioritetų, o ne priemonių lygiu, kaip yra šiandien. Be to, Bendrijos įnašas bus skaičiuojamas tik pagal viešąsias išlaidas. Paliekama taikyti mokėjimų sistema (mokėjimas į sąskaitą ir apmokėjimas) bei automatiško įsipareigojimų panaikinimo principas.

Reglamento projekte taip pat siūloma nustatyti mokėjimų nutraukimo, išskaitymo ir sustabdymo tvarką tais atvejais, kai pateikiant prašymą tarpiniam mokėjimui atlikti atsiranda didelių problemų.

Siekdama supaprastinti finansų valdymą, Komisija siūlo leisti iš dalies užbaigti programas atliktoms operacijoms. Kiekviena valstybė narė nustato šio užbaigimo grafiką.

Ar išlaidos atitinka tam tikrus reikalavimus, daugiausia būtų nustatoma remiantis nacionalinėmis taisyklėmis, išskyrus keletą sričių, pavyzdžiui, PVM, kuriose ir toliau būtų taikomos Bendrijos taisyklės.

5.4. Lėšų koncentravimas

Daugiausia lėšų turėtų būti ir toliau skiriama neturtingiausioms valstybėms narėms ir regionams, ypatingą dėmesį skiriant naujosios valstybėms narėms. Individualių plėtros programų lygiu koncentracija būtų pasiekta orientuojantis į Lisabonos ir Geteborgo prioritetus bei į institucinių gebėjimų kūrimą „konvergencijos“ regionuose.

Regionų konkurencingumo programų srityje dabar akcentuojamas (vadovaujantis 2 tikslu) tam tikrus reikalavimus atitinkančių vietovių dalijimas į zonas bendruomenių, savivaldybių ir apylinkių lygiu reiškia, kad koncentracija suprantama beveik tik mikrogeografinė prasme. Nors geografinis lėšų koncentravimas blogiausios būklės vietose arba vietovėse turi ateityje išlikti svarbia veiksmų dalimi, tačiau reikia pripažinti, kad tokių vietovių perspektyvos yra glaudžiai susijusios su viso regiono gerove.

Kaip pripažino daugelis regionų, tuo tikslu visam regionui reikia sukurti darnią strategiją, kuri leistų patenkinti jo blogiausios būklės dalių poreikius. Todėl siūloma ateityje nebetaikyti dabartinės dalijimo į mikrozonas sistemos, sudarant sąlygas atsirasti tinkamai pusiausvyrai tarp geografinės koncentracijos ir kitų koncentracijos formų, kurios bus nustatytos kartu su Komisija ruošiant regionų konkurencingumo programas.

Tai neturėtų būti siejama su mažesniu ES finansinių lėšų panaudojimo mastu. „Regionų konkurencingumo“ atžvilgiu kiekviena veiklos programa turėtų pagrįsti savo geografinę, teminę ir finansinę koncentraciją.

Partnerystės srityje regionai turėtų pirmiausia koncentruoti finansinius išteklius į temas, kurios būtinos ekonominių, socialinių ir teritorinių skirtumų klausimui spręsti regiono lygiu. Komisija patikrintų ir patvirtintų atitikimą priimdama sprendimą dėl programų.

Galiausiai, įsipareigojimų dėl nepanaudotų lėšų panaikinimo principo (N+2 taisyklė), tik regioninei ir sanglaudos politikai būdingos taisyklės, taikymas ir toliau turėtų likti stipria paskata efektyviai ir sparčiai realizuoti programas.

5.5. Didesnis dėmesys veiklai ir kokybei

Siekiant veiksmingumo, reikia daugiau dėmesio skirti poveikiui ir veiklai, o taip pat geresniam pasiektų rezultatų apibrėžimui. Apskritai, sanglaudos politika taptų veiksmingesnė, nustatius kasmetinį dialogą su Europos institucijomis, kuris leistų, remiantis Komisijos metine ataskaita, aptarti nacionalinių ir regioninių programų rezultatus ir taip užtikrintų didesnę skaidrumą bei atsiskaitomybę institucijoms ir piliečiams.

Vertinimas iki programų įgyvendinimo, jo metu ir įgyvendinus programas, turėtų išlikti svarbia bendrųjų veiksmų kokybei užtikrinti dalimi. Be to, Komisija siūlo sudaryti Bendrijos veiklos rezervą, kurio pagrindinis tikslas būtų atlyginti valstybėms narėms ir regionams, kuriuose buvo padaryta didžiausia pažanga siekiant nustatytų tikslų.

Galiausiai, Komisija siūlo, kad valstybės narės savo nacionaliniuose asignavimuose sudarytų nedidelį rezervą, kuris leistų joms greitai reaguoti į nenumatytus sukrėtimus sektoriuose arba vietos sukrėtimus, atsiradusius dėl pramonės pertvarkymo arba prekybos susitarimų poveikio. Šis rezervas būtų naudojamas teikti papildomą paramą nukentėjusiems darbuotojams ir ekonomikos įvairinimui atitinkamose vietovėse; jis papildytų nacionalines ir regionines programas, kurios turėtų tapti pagrindine pertvarkymo priemone, atsižvelgiant į būsimus ekonominius pokyčius.

Šie siūlomi pokyčiai turėtų padaryti politikos įgyvendinimą skaidresnį, sudarydami palankesnes sąlygas piliečiams ir bendrovėms gauti paramą ir tokiu būdu didindami būsimų projektų skaičių bei padėdami užtikrinti didesnę paramos naudą, išaugus konkurencijai dėl paramos.

6. FINANSINĖS LĖŠOS

Sanglaudos politikai skirtos finansinės lėšos atspindi išsiplėtusios Sąjungos siekį skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą jos vietovėse, kuriose yra mažiau palankios sąlygos 2007–2013 m. Komisija siūlo skirti 336,1 milijardą eurų (ši suma yra lygi 373,9 milijardams, nepervedus lėšų siūlomoms bendroms kaimo ir žuvininkystės priemonėms) paramos trims reformuotos sanglaudos politikos prioritetams.

Preliminariai ši suma trims reformuotos politikos prioritetams būtų paskirstyta taip:

- apie 78% „konvergencijos“ tikslui (mažiau išsivystę regionai, sanglaudos fondas ir „statistinio poveikio“ regionai), daugiausia dėmesio skiriant pagalbai dvylikai naujųjų valstybių narių. Lėšų, pervestų bet kuriai valstybei narei, įgyvendinat sanglaudos politiką, panaudojimo limitas („maksimali riba“) bus paliktas toks, kaip dabar – 4% nacionalinio BVP, įvertinus sumas, įtrauktas į kaimo plėtros ir žuvininkystės priemones. Regionai, kuriems buvo padarytas taip vadinamas statistinis poveikis, pagal konvergencijos tikslą gautų specialų, mažėjančią asignavimą, kuris palengvintų jų išbraukimą iš atitinkamos finansavimo programos.
- apie 18% „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui. Regionuose, kurie nepriskirti regionams, įtrauktiems į atitinkamą finansavimo programą, ERPF

finansuojamoms regioninėms programoms ir ESF finansuojamoms programoms suma būtų paskirstyta po lygiai.

- apie 4% „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslui.

Skirstant finansines lėšas valstybėms narėms, Komisija siūlo taikyti „konvergencijos“ prioritetui metodą, pagrįstą objektyviais kriterijais, kurie buvo naudojami Berlyno Taryboje (1999 m.), atsižvelgiant į būtinybę teisingai traktuoti regionus, kuriems buvo padarytas statistinis plėtros poveikis.

Komisija paskirstytų valstybėms narėms „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui skirtas lėšas, remdamasi Bendrijos ekonominiais, socialiniais ir teritoriniais kriterijais.

Galiausiai, gyventojai, gyvenantys tam tikrus reikalavimus atitinkančiuose regionuose, o taip pat visi suinteresuotųjų valstybių narių gyventojai vadovautų, skirstant lėšas pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

nustatantis bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 161 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą²,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę⁴,

atsižvelgdama į Audito Rūmų nuomonę,

kadangi:

- (1) Sutarties 158 straipsnyje nustatyta, kad Bendrija, norėdama sustiprinti savo ekonominę ir socialinę sanglaudą, siekia mažinti regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų, taip pat ir kaimo vietovių atsilikimą. Pagal 159 straipsnį ši veiksmą turi finansuoti Struktūriniai fondai, Europos investicijų bankas (EIB) ir kitos taikomos finansinės priemonės.
- (2) Sanglaudos politika turėtų padėti didinti augimą, konkurencingumą ir užimtumą, įtraukdama Bendrijos darnaus vystymosi prioritetus, apibrėžtus Europos Vadovų Tarybose Lisabonoje ir Geteborge.
- (3) Ekonominiai, socialiniai ir teritoriniai skirtumai išsiplėtusioje Bendrijoje išaugo tiek regioniniu, tiek nacionaliniu lygiu. Todėl reikėtų visoje Bendrijoje didinti konkurencingumą ir užimtumą.
- (4) Kadangi išaugo Sąjungos sausumos ir jūrinių sienų skaičius bei išsiplėtė jos teritorija, reikia didinti tarpvalstybinio, nacionalinio ir regionų bendradarbiavimo Sąjungoje pridedamąją vertę.

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

- (5) Sanglaudos fondo veikla turėtų būti įtraukta į struktūrinės pagalbos programavimą, siekiant didesnės įvairių fondų darnos.
- (6) Pagal 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/99 nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Struktūrinių fondų⁵ 55 straipsnį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, ne vėliau kaip iki 2006 m. gruodžio 31 d. peržiūri tą reglamentą. Siekiant įgyvendinti šiame reglamente siūlomą fondų reformą, Reglamentas (EB) Nr. 1260/99 turėtų būti panaikintas.
- (7) Turėtų būti apibrėžtas įvairių priemonių, teikiančių pagalbą kaimo plėtrai, o būtent Reglamento (EB) Nr. [...], ir žuvininkystės sektoriui, konkrečiai Reglamento (EB) Nr. [...]⁶, vaidmuo ir jos turėtų būti įtrauktos į bendrosios žemės ūkio ir bendrosios žuvininkystės politikos priemonės; šios priemonės turėtų būti derinamos su sanglaudos politikos priemonėmis.
- (8) Todėl fondų, teikiančių pagalbą pagal sanglaudos politiką, skaičius sumažinamas iki Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF) ir Sanglaudos fondo. Kiekvienam fondui taikomos taisyklės turi būti išdėstytos įgyvendinančiuose reglamentuose, priimtuose pagal Sutarties 148, 161 ir 162 straipsnius.
- (9) Siekiant padidinti Bendrijos sanglaudos politikos pridėjamą vertę, Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo veikla turėtų būti koncentruota ir supaprastinta, o Reglamente (EB) Nr. 1260/99 išdėstyti tikslai apibrėžti iš naujo. Atitinkamai turėtų būti nustatyta, kad jais siekiama užtikrinti valstybių narių ir regionų konvergenciją, regionų konkurencingumą ir užimtumą bei Europos teritorinį bendradarbiavimą.
- (10) Siekiant šių trijų tikslų, turėtų būti tinkamai atsižvelgta į ekonominius bei socialinius ir teritorinius ypatumus.
- (11) Atokiausiems regionams turėtų būti taikomos ypatingos priemonės ir skiriamas papildomas finansavimas, kad būtų kompensuotos kliūtys, atsiradusios dėl Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų.
- (12) Šiaurinėms Sąjungos vietovėms, kurios yra retai apgyvendintos, reikia taikyti atitinkamą finansinį režimą, kad būtų kompensuotas tos kliūties poveikis.
- (13) Atsižvelgiant į urbanistinį aspektą ir miestų bei didmiesčių, ypač vidutinio dydžio, indėlį į regioninę plėtrą, jiems turėtų būti skiriama daugiau dėmesio, plėtojant jų vaidmenį programavime miestų atgaivinimui skatinti.
- (14) Fondai turėtų imtis specialių papildomų veiksmų, neskaitant Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondo (EŽŪKPF) ir Europos žuvininkystės fondo (EŽF), skatinančių kaimo vietovių ir nuo žvejybos priklausančių vietovių ekonominį įvairinimą. Be to, menkiau išsivysčiusiems regionams ir toliau turėtų būti taikoma tokia pati finansinė koncentracija kaip 2000–2006 m., skiriant šių priemonių pagalbą, kuri papildo fondų pagalbą.

⁵ OL L 161, 1999 6 26, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pataisymais, padarytais 2003 m. stojimo aktu.

⁶ OL L [...], [...], p. [...].

- (15) Turėtų būti stiprinami veiksmai, skirti vietovėms su gamtine kliūtimi, t. y. tam tikroms saloms, kalnuotoms vietovėms ir retai apgyvendintoms vietovėms, kad galima būtų spręsti tam tikrus jų plėtros sunkumus; taip pat turėtų būti stiprinami veiksmai, skirti tam tikroms Bendrijos pasienio zonoms, atsiradusioms po Bendrijos plėtros.
- (16) Turėtų būti apibrėžti objektyvūs kriterijai tam tikrus reikalavimus atitinkantiems regionams ir vietovėms nustatyti. Šiuo tikslu, nustatant Bendrijos mastu prioritetinius regionus ir vietoves, turėtų būti remiamasi bendra regionų klasifikavimo sistema, nustatyta 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo⁷.
- (17) „Konvergencijos“ tikslas apims menkiau išsivysčiusias valstybes nares ir regionus; regionai, kuriems skirtas „konvergencijos“ tikslas, yra regionai, kurių bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, yra mažesnis nei 75% Bendrijos vidurkio. Regionams, kurie nukentėjo dėl statistinio poveikio, atsiradusio po Sąjungos plėtros sumažėjus Bendrijos vidurkiui, dėl šios priežasties bus taikoma didelė laikinoji pagalba, kad jie galėtų baigti savo konvergencijos procesą. Ši pagalba bus baigta teikti 2013 m. ir kitas pereinamasis laikotarpis nebus nustatytas. Konvergencijos tikslu numatytos valstybės narės, kurių bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) vienam gyventojui yra mažesnės nei 90% Bendrijos vidurkio, gaus paramą iš Sanglaudos fondo.
- (18) „Regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslas apims Bendrijos teritoriją, nenumatyta „konvergencijos“ tikslu. Tam tikrus reikalavimus atitinkantys regionai yra 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu 1 tikslu numatyti regionai, kurie nebeatitinka „konvergencijos“ tikslo regionų tinkamumo kriterijų ir kuriems dėl šios priežasties skiriama laikinoji pagalba, taip pat ir visi kiti Bendrijos regionai.
- (19) „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslas apims regionus su sausumos arba jūrinėmis sienomis, vietoves, kuriose vykdomas nacionalinis bendradarbiavimas, nustatytas, atsižvelgiant į veiksmus, skatinančius bendrą teritorinę plėtrą, ir paramą regionų bendradarbiavimo tinklams bei keitimąsi patirtimi. Bendradarbiavimui prie išorinių Bendrijos sienų gerinti ir supaprastinti naudojama Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė, nustatyta Reglamente (EB) Nr. [...], ir pasirengimo stojimui priemonė, nustatyta Reglamente (EB) Nr. [...].
- (20) Fondų veikla ir operacijos, kurias jie padeda finansuoti, turėtų būti suderintos su kitomis Bendrijos politikomis ir atitikti jas, o taip pat atitikti Bendrijos teisės aktus.
- (21) Bendrijos veiksmai turėtų papildyti valstybių narių atliekamus veiksmus arba tais veiksmais turėtų būti siekiama prie jų prisidėti. Partnerystė turėtų būti stiprinama, sudarant susitarimus dėl įvairių partnerių, ypač regionuose, dalyvavimo, visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių institucinius susitarimus.
- (22) Daugiamečiu programavimu siekiama fondų tikslų, užtikrinant galimybę naudotis reikiamomis finansinėmis lėšomis bei Bendrijos ir valstybių narių bendrų veiksmų nuoseklumą ir tęstinumą.

⁷ OL L 154, 2003 6 21, p. 1.

- (23) Bendrija, vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principu, gali imtis veiksmų, kad skatintų siekti „konvergencijos“, „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ ir „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslų. Valstybės narės negali tinkamai siekti šių tikslų dėl skirtumų masto ir valstybių narių bei regionų, kuriems gali būti taikomas „konvergencijos“ tikslas, finansinių lėšų ribotumo. Todėl šių tikslų galima geriau pasiekti Bendrijos mastu, pasinaudojant daugiamete Bendrijos finansavimo garantija, kuri leidžia sanglaudos politiką sutelkti į Bendrijos prioritetus. Pagal pirmiau minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šis reglamentas numato tik tokius veiksmus, kurie tikrai būtini šiems tikslams pasiekti.
- (24) Tikslinga stiprinti Struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo intervencijos subsidiarumą ir proporcingumą.
- (25) Pagal Sutarties 274 straipsnį, bendro valdymo srityje turėtų būti nustatytos sąlygos, leidžiančios Komisijai vykdyti savo išipareigojimus dėl Europos Bendrijų bendrojo biudžeto įgyvendinimo, ir išaiškinti valstybių narių išipareigojimais dėl bendradarbiavimo. Taikydama šias sąlygas, Komisija galės įsitikinti, ar valstybės narės naudojami fondais teisėtai ir teisingai, laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, apibrėžto finansiniame reglamente.
- (26) Kad būtų pasiektas tikras ekonominis poveikis, pagal šį reglamentą Struktūrinių fondų įnašai negali pakeisti valstybių narių viešųjų išlaidų. Partnerystės būdu tikrinant, kaip taikomas papildomumo principas, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama „konvergencijos“ tikslu numatytiems regionams dėl jiems skiriamų finansinių lėšų dydžio; jeigu papildomumo principo nesilaikoma, gali būti atliktas finansinių klaidų taisymas.
- (27) Veikdama ekonominės ir socialinės sanglaudos labui, Bendrija skatina siekti panaikinti nelygybę ir skatinti moterų ir vyrų lygybę, kaip nustatyta Sutarties 2 ir 3 straipsniuose.
- (28) Dėl išaugusių skirtumų išsiplėtusioje Sąjungoje daugiau finansų turėtų būti skiriama „konvergencijos“ tikslui, turėtų būti toliau atliekami „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą įgyvendinantys veiksmai, padedantys gerinti konkurencingumą ir užimtumą likusioje Sąjungos dalyje, o „Europos teritoriniam bendradarbiavimui“ skirtos lėšos turėtų būti didinamos, atsižvelgiant į ypatingą jo pridėjamąją vertę.
- (29) Turėtų būti nustatytos nuostatos dėl turimų lėšų paskirstymo. Jos paskirstomos kasmet ir daugiausia jų skiriama menkiau išsivysčiusiems regionams, įskaitant regionus, dėl statistinio poveikio gaunančius laikinąją paramą.
- (30) Valstybei narei iš fondų skiriami metiniai asignavimai gali būti tokios didžiausios sumos, kuri nustatoma pagal jos gebėjimą lėšas panaudoti.
- (31) Komisija turėtų preliminariai suskirstyti turimus išipareigotus asignavimus, naudodama objektyvų ir skaidrų metodą. 3% asignavimų, kuriuos Struktūriniai fondai skiria valstybėms narėms pagal „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslus, turėtų būti padėti į Bendrijos rezervą, skirtą atlyginti už veiklos rezultatus ir kokybę .

- (32) Fondų asignavimai turėtų būti indeksuojami programoms pagal vienodo dydžio normą.
- (33) Kad papildytų sanglaudos politikos strateginį turinį Bendrijos prioritetais ir taip paskatintų jos skaidrumą, Taryba Komisijos pasiūlymu turėtų priimti strategines gaires; Taryba, remdamasi Komisijos ataskaita, turėtų išnagrinėti, kaip valstybės narės ją įgyvendina.
- (34) Remdamasi Tarybos priimtomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti nacionalinį orientacinį dokumentą dėl jos vystymosi strategijos, dėl kurio deramasi su Komisija ir dėl kurio ji priima sprendimą, ir kuriuo remiantis rengiamos veiklos programos.
- (35) Struktūrinių fondų programavimas ir valdymas turėtų būti supaprastinti, atsižvelgiant į jų specifinius ypatumus, numatant, kad veiklos programas finansuotų arba ERPF, arba ESF, kurių kiekvienas galėtų finansuoti veiksmus, patenkančius į kito fondo veiklos sritį, laikantis papildomumo principo ir apribojimų.
- (36) Siekiant pagerinti jų papildomumą ir supaprastinti jų įgyvendinimą, Sanglaudos fondo ir ERPF pagalba bendrai programuojama veiklos programose dėl transporto ir aplinkos.
- (37) Programavimas turėtų užtikrinti, kad fondai veiktų koordinuotai ir kad jų veikla būtų derinama su kitomis taikomomis finansinėmis priemonėmis, EIB ir Europos investicijų fondu. Toks koordinavimas taip pat apima kompleksinių finansinių sistemų ir valstybinių privačių partnerysčių rengimą.
- (38) Programavimo laikotarpis turi trukti vieną septynerių metų laikotarpį, kad Reglamente (EB) Nr. 1260/1999 apibrėžta valdymo sistema būtų išlaikyta supaprastinta.
- (39) ERPF bendrai finansuojamose veiklos programose valstybės narės ir vadovaujančiosios institucijos turėtų numatyti regionų bendradarbiavimo priemones ir atsižvelgti į vietovių su gamtinėmis kliūtimis ypatybes.
- (40) Siekiant įvertinti supaprastinimo ir decentralizavimo būtinybę, programavimas ir finansų valdymas turėtų vykti tik prioritetų lygiu, o Bendrijos paramos sistemos ir programos priedo, numatytų Reglamente (EB) Nr. 1260/99, taikymas turėtų būti nutrauktas.
- (41) Pagal „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslus ERPF bendrai finansuojamose veiklos programose valstybės narės, regionai ir vadovaujančiosios institucijos turėtų numatyti, kad miesto valdžios institucijoms būtų perigaliota įgyvendinti prioritetus, susijusius su miestų ir didmiesčių atgaivinimu.
- (42) Papildomas asignavimas, kompensuojantis papildomas atokiausių regionų išlaidas, turėtų būti įtrauktas į ERPF finansuojamas veiklos programas tuose regionuose.
- (43) Turėtų būti numatytos atskiros „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo, kuri finansuoja ERPF, įgyvendinimo priemonės.

- (44) Komisijai turėtų būti sudarytos galimybės patvirtinti (jei reikia, kartu su EIB) pagrindinius, į veiklos programas įtrauktus projektus, kad ji galėtų įvertinti jų paskirtį, poveikį ir planuojamo Bendrijos lėšų naudojimo mechanizmą.
- (45) Skirdami techninę pagalbą, fondai turėtų remti vertinimus, administracinių gebėjimų, susijusių su fondų valdymu, gerinimą, bandomuosius projektus ir keitimąsi patirtimi, ypač siekiant paskatinti novatoriškas strategijas ir praktikas.
- (46) Fondų pagalbos veiksmingumą taip pat lemia tai, ar į programavimą ir kontrolę įtrauktas patikimas vertinimas; turėtų būti nustatyti valstybių narių ir Komisijos įsipareigojimai šiose srityse.
- (47) Valstybės narės turėtų numatyti savo nacionaliniame pakete, skirtame „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams, nedidelį rezervą, kuris leistų joms greitai reaguoti į nenumatytus sukrėtimus sektoriuose arba vietos sukrėtimus, atsiradusius dėl socialinio ekonominio pertvarkymo bei prekybos susitarimų poveikio.
- (48) Būtina nustatyti elementus, skirtus fondų dalyvavimui veiklos programose koreguoti. Siekiant padidinti Bendrijos lėšų dauginamąjį poveikį, būtina įvertinti atitinkamų vietovių problemų pobūdį ir sudėtingumą, Bendrijos prioritetų, įskaitant aplinkos apsaugą ir gerinimą, įgyvendinimą, o taip pat privačių lėšų telkimą veiklos programose remiantis valstybine privačia partneryste. Šiuo tikslu taip pat būtina apibrėžti pajamas uždirbančio projekto sąvoką ir nustatyti šios rūšies projektams pagrindą, kuriuo remiantis jiems būtų skaičiuojama fondų parama.
- (49) Pagal subsidiarumo principą ir laikantis išlygų, numatytų Reglamentuose (EB) Nr. [...] dėl Europos regioninės plėtros fondo, Nr. [...] dėl Europos socialinio fondo ir Nr. [...] dėl Sanglaudos fondo, turėtų būti nustatytos nacionalinės taisyklės dėl išlaidų atitikimo tam tikriems reikalavimams.
- (50) Siekiant užtikrinti fondų intervencijos veiksmingumą, teisingumą ir ilgalaikį poveikį, turėtų būti numatytos nuostatos, garantuojančios ilgalaikes investicijas į verslą ir neleidžiančios naudotis šiais fondais, siekiant nesąžiningos konkurencijos. Būtina užtikrinti, kad fondų finansuojamos investicijos galėtų būti nurašytos per pakankamai ilgą laikotarpį.
- (51) Valstybės narės priima atitinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos funkcionavimą. Šiuo tikslu būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias visų veiklos programų sistemos turės vykdyti remiantis Bendrijos teisės normų, galiojančių 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, visuma.
- (52) Todėl būtina ir toliau kiekvienai intervencijai skirti vieną vadovaujančią instituciją bei išaiškinti jos atsakomybę, o taip pat audito institucijos funkcijas. Taip pat būtina garantuoti vienodus kokybės standartus, susijusius su išlaidų tvirtinimu ir mokėjimo prašymais prieš perduodant juos Komisijai; būtina išaiškinti informacijos, kuria šie prašymai grindžiami, pobūdį ir kokybę bei šiuo tikslu nustatyti tvirtinimo institucijos funkcijas.

- (53) Veiklos programų monitoringas yra būtinas jų įgyvendinimo kokybei užtikrinti. Šiuo tikslu nustatomi monitoringo komitetų įsipareigojimai, o taip pat apibrėžiama informacija, kurią reikia pateikti Komisijai, ir šios informacijos tikrinimo pagrindas.
- (54) Pagal subsidarumo ir proporcingumo principus valstybės narės pirmiausia atsako už intervencijos įgyvendinimą ir kontrolę.
- (55) Siekiant užtikrinti veiksmingą ir teisingą veiklos programų įgyvendinimą, turėtų būti nustatyti valstybių narių įsipareigojimai dėl valdymo ir kontrolės sistemų, išlaidų tvirtinimo, netikslumų ir Bendrijos teisės pažeidimų išvengimo, nustatymo ir taisymo. Ypač valdymo ir kontrolės srityje būtina nustatyti procedūras, pagal kurias valstybės narės suteiktų garantiją dėl sistemų taikymo ir tinkamo funkcionavimo.
- (56) Nepažeidžiant Komisijos įgaliojimų finansų kontrolės srityje, valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimas šioje srityje turėtų būti didinamas ir turėtų būti nustatyti kriterijai, kurie leistų Komisijai nustatyti garantijas, kurią ji gali gauti iš nacionalinių audito įstaigų, lygi.
- (57) Bendrijos kontrolės mastas ir intensyvumas turėtų būti proporcingi jos įnašo dydžiui. Jeigu valstybė narė yra iš esmės pagrindinė programos finansuotoja, tikslinga numatyti tai valstybei narei galimybę tam tikrus kontrolės mechanizmo elementus nustatyti pagal nacionalines taisykles. Tokiomis pačiomis aplinkybėmis būtina nustatyti, kad Komisija diferencijuotų priemones, kuriomis valstybės narės vykdo išlaidų tvirtinimo ir valdymo bei kontrolės sistemos tikrinimo funkcijas, ir nustatyti sąlygas, kuriomis Komisija turi teisę riboti savo auditą ir pasitikėti nacionalinių įstaigų pateiktomis garantijomis.
- (58) Mokėjimas į sąskaitą veiklos programų įgyvendinimo pradžioje užtikrina reguliarių pinigų srautą, kuris palengvina mokėjimą paramos gavėjams veiklos programos įgyvendinimo metu. Todėl, mokant į sąskaitą 7% Struktūrinių fondų įnašo sumos ir 10,5% Sanglaudos fondo įnašo sumos, galima bus pagreitinti veiklos programų įgyvendinimą.
- (59) Be galimybės sustabdyti mokėjimus, nustačius valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus, turėtų būti taikomos priemonės, leidžiančios įgaliotam leidimus duodančiam pareigūnui sustabdyti mokėjimus, iškilus abejonei dėl patikimo šių sistemų valdymo, arba leidžiančios Komisijai atlikti atskaitymą iš mokėjimų, jei atitinkama valstybė narė neįvykdė visų likusių priemonių, numatytų veiksmų taisymo plane.
- (60) Automatiško įsipareigojimų panaikinimo taisyklė padės pagreitinti programų įgyvendinimą ir padaryti finansų valdymą patikimesnį. Todėl tikslinga nustatyti jos taikymo procedūras ir tas biudžetinio įsipareigojimo dalis, kurioms ji gali būti netaikoma, ypač kai įgyvendinimas sutrinka dėl aplinkybių, kurios nesusijusios su dalyku, dėl kurio ji taikoma, kurios yra neįprastos arba nenumatytos ir kurių pasekmių negalima išvengti nepaisant to, kad ji buvo taikoma laikantis visų reikalavimų.
- (61) Baigimo procedūros turėtų būti supaprastintos, suteikiant galimybę to pageidaujantioms valstybėms narėms pagal savo nustatytą grafiką iš dalies baigti veiklos programą atliktų operacijų atžvilgiu; šiems veiksmams turėtų būti nustatytas tinkamas pagrindas.

(62) Reikia priimti šiam reglamentui įgyvendinti būtinas priemones, laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁸,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAI IR BENDROSIOS PAGALBOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKOS

1 straipsnis

Dalykas

Šis reglamentas nustato bendrąsias taisykles, reglamentuojančias Europos regioninės plėtros fondą (ERPF), Europos socialinį fondą (ESF) (toliau – Struktūriniai fondai) ir Sanglaudos fondą, nepažeidžiant konkrečių nuostatų, nustatytų reglamentuose dėl ERPF, ESF ir Sanglaudos fondo.

Šis reglamentas apibrėžia tikslus, kurių siekti padeda Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas (toliau – fondai), valstybių narių ir regionų atrankos tų fondų pagalbai gauti kriterijus, turimas finansines lėšas ir jų paskirstymo kriterijus.

Šis reglamentas apibrėžia sanglaudos politikos taikymo sąlygas, įskaitant sanglaudos politikai skirtų Bendrijos strateginių gairių nustatymo metodą, nacionalinės strategijos orientacinius metmenis ir metinį patikrinimą Bendrijos mastu.

Reglamentas nustato partnerystės, programavimo, vertinimo, valdymo, įskaitant finansų valdymo, monitoringo ir kontrolės principus ir taisykles, remiantis bendrais valstybių narių ir Komisijos įsipareigojimais.

⁸ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2 straipsnis

Sąvokos

Šiame reglamente šie terminai vartojami tokia reikšme, kokia yra nustatyta toliau:

- 1) **„veiklos programa“**: valstybės narės pateiktas ir Komisijos patvirtintas dokumentas, įeinantis į strategijos orientacinius metmenis, kuriame išdėstoma plėtros strategija, remiantis nuosekliais prioritetais, kuriems įgyvendinti bus prašoma fondo arba „konvergencijos“ tikslo atveju – Sanglaudos fondo ir ERPF – pagalbos;
- 2) **„prioritetas“**: vienas veiklos programoje nustatytos strategijos prioritetų, kurių sudaro grupė susijusių operacijų, turinčių konkrečius išmatuojamus tikslus;
- 3) **„operacija“**: projektas arba grupė projektų, kuriuos pagal monitoringo komiteto nustatytus kriterijus atrenka atitinkamos veiklos programos vadovaujančioji institucija arba kurie atrenkami jos atsakomybe ir kuriuos įgyvendina vienas ar daugiau paramos gavėjų, sudarydami sąlygas siekti prioriteto, su kuriuo tas projektas ar projektų grupė susijusi, tikslų;
- 4) **„paramos gavėjas“**: valstybinis arba privatus operatorius, įstaiga arba firma, atsakinga už operacijų inicijavimą ir (arba) įgyvendinimą. Sutarties 87 straipsnyje nustatytų pagalbos schemų srityje paramos gavėjai yra valstybinės arba privačios firmos, atliekančios individualius veiksmus ir gaunančios valstybės pagalbą;
- 5) **„viešosios išlaidos“**: bet koks valstybės įnašas į operacijų finansavimą, kuris atliekamas iš valstybės, regioninių ir vietos valdžios institucijų, Europos Bendrijų biudžeto ir yra susijęs su Struktūriniais fondais, ir bet kokios panašios išlaidos. Bet koks įnašas į operacijų finansavimą, kuris atliekamas iš viešosios teisės įstaigų biudžeto arba iš vienos ar kelių regioninės arba vietos valdžios institucijų arba viešosios teisės įstaigų susivienijimų biudžeto, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių, viešojo prekių pirkimo sutarčių ir viešojo paslaugų pirkimo sudarymo⁹, laikomas valstybės įnašu;
- 6) **„tarpinė įstaiga“**: bet kokia įstaiga arba valstybinė ar privati tarnyba, kuri yra pavaldi vadovaujančiajai arba tvirtinimo institucijai, arba kuri atlieka pareigas tokios institucijos vardu operacijas įgyvendinančių paramos gavėjų atžvilgiu.

⁹ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

II SKYRIUS

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

3 straipsnis

Tikslai

1. Veiksmas, kurio Bendrija imasi pagal Sutarties 158 straipsnį, yra skirtas stiprinti išsiplėtusios Bendrijos ekonominę ir socialinę sanglaudą, siekiant paskatinti Bendrijos darnią, subalansuotą ir tvarią plėtrą. Šis veiksmas atliekamas su fondų, Europos investicijų banko (EIB) ir kitų esamų finansinių priemonių pagalba. Jis turi padėti išspręsti sunkumus, susijusius su ekonominiais, socialiniais ir teritoriniais skirtumais, ypač su skirtumais, atsiradusiais menkiau išsivysčiusiose valstybėse ir regionuose, ekonominiu ir socialiniu pertvarkymu bei gyventojų senėjimu.

Į fondų finansuojamą veiksmą nacionaliniu ir regioniniu mastu yra įtraukiami su Bendrijos prioritetai tvarios plėtros srityje, kurių siekiama stiprinant augimą, konkurencingumą ir užimtumą, socialinę integraciją bei aplinkos apsaugą ir kokybę.

2. Šiuo tikslu ERPF, ESF, Sanglaudos fondas, Europos investicijų bankas (EIB) ir kitos esamos finansinės priemonės deramu būdu padeda siekti šių trijų tikslų:
 - a) „konvergencijos“ tikslu siekiama pagreitinti mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergenciją, gerinant augimo ir užimtumo sąlygas, t. y. gerinant investicijų į fizinį bei žmogiškąjį kapitalą kokybę, vystant naujoves ir žinių visuomenę, gerinant galimybes prisitaikyti prie ekonominių ir socialinių pokyčių, gerinant aplinkos apsaugą bei pačią aplinką ir administracinę efektyvumą. Šis tikslas yra fondų prioritetas.
 - b) „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslu siekiama už mažiausiai išsivysčiusių regionų ribų stiprinti regionų konkurencingumą ir patrauklumą bei užimtumą, prognozuojant ekonominius bei socialinius pokyčius, įskaitant pokyčius, susijusius su prekybos atvėrimu, t. y. skatinant naujoves ir kuriant žinių visuomenę, skatinant verslumą, saugant aplinką ir gerinant ją, gerinant prieinamumą, darbuotojų bei verslo įmonių galimybes prisitaikyti bei plėtojant platų pasirinkimą siūlančias darbo rinkas.
 - c) „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslu siekiama bendrų vietos iniciatyvų pagalba stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, nacionaliniu mastu imantis veiksmų, skatinančių integruotą teritorinę plėtrą, susijusią su Bendrijos prioritetais, ir nustatant ryšius bei keičiantis patirtimi atitinkamu teritoriniu lygiu.

3. Teikiant fondų pagalbą pagal šiuos tris tikslus, įvertinus jų pobūdį, atsižvelgiama į konkrečius ekonominius ir socialinius ypatumus ir konkrečius teritorinius ypatumus. Pagalba deramu būdu padeda miestų atgaivinimui, kuris yra regioninės plėtros ir kaimo vietovių bei nuo žvejybos priklausančių vietovių atnaujinimo, taikant

ekonominių įvairinimą, dalis. Pagalba taip pat skiriama vietovėms su geografinėmis ar gamtinėmis kliūtimis, kurios sunkina plėtros problemas, ypač vietovėms atokiausiuose regionuose (Gvadelupoje, Prancūzijos Gajanoje, Martinikoje, Rejunjone, Azorų salose, Maderoje ir Kanarų salose), šiaurinėse retai apgyvendintose srityse, tam tikrose salose ir salose, esančiose valstybėse narėse bei kalnuotose vietovėse.

4 straipsnis

Priemonės ir uždaviniai

1. Fondai, laikydamiesi savo konkrečių veiklos nuostatų, padeda siekti trijų tikslų tokiu būdu:
 - a) „konvergencijos tikslas“: ERPF, ESF ir Sanglaudos fondas;
 - b) „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslas: ERPF ir ESF;
 - c) „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslas: ERPF.
2. Valstybių narių ir Komisijos iniciatyva Fondai padeda finansuoti techninę pagalbą.

III SKYRIUS

GEOGRAFINĖS TERITORIJOS, ATITINKANČIOS PARAMOS REIKALAVIMUS

5 straipsnis

Konvergencija

1. Regionai, atitinkantys reikalavimus dėl Struktūrinių fondų finansavimo pagal „konvergencijos“ tikslą, yra regionai, atitinkantys Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros II lygį (NUTS II lygis), kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, kurių bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais [data], yra mažesnis nei 75%. Bendrijos vidurkio.
2. NUTS II lygio regionai, kurių BVP vienam gyventojui, apskaičiuotas perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais [data], siekia nuo 75% iki [...] % Bendrijos vidurkio, gali gauti laikinąją ypatingą struktūrinių fondų finansinę pagalbą.
3. Valstybės narės, atitinkančios reikalavimus dėl Sanglaudos fondo finansavimo, yra valstybės narės, kurių bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) vienam gyventojui,

apskaičiuotos perkamosios galios paritetais, remiantis Bendrijos pastarųjų trejų metų duomenimis, pateiktais [data], yra mažesnės nei 90% Bendrijos vidurkio ir kurios turi Sutarties 104 straipsnyje nurodytą programą ekonominės konvergencijos sąlygoms įgyvendinti.

4. Nepaisant šio straipsnio 1 ir 2 dalių bei 6 straipsnio, atokiausiems regionams (Gvadelupai, Prancūzijos Gajanai, Martinikai, Rejunjonui, Azorų saloms, Maderai ir Kanarų saloms) skiriamas ypatingas ERPF finansavimas, siekiant palengvinti jų integraciją į vidaus rinką bei kompensuoti jų konkrečias ribotas galimybes.
5. Tik įsigaliojus šiam reglamentui, Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka parengia sąrašą regionų, kurie atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus kriterijus, ir valstybių narių, kurios atitinka 5 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

6 straipsnis

Regionų konkurencingumas ir užimtumas

1. Vietovės, kurios atitinka reikalavimus dėl struktūrinių fondų finansavimo pagal „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą, yra 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nenurodytos vietovės.

Kiekviena suinteresuotoji valstybė narė, pateikdama 25 straipsnyje minima nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, nurodo NUTS I arba NUTS II regionus, kuriems ji pateiks programą ERPF finansavimui gauti.

2. NUTS II lygio regionai, kurie visi yra 2006 m. numatyti 1 tikslu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 ir kurie nenurodyti 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse, atitinka reikalavimus ypatingam laikinajam struktūrinių fondų finansavimui gauti.
3. Tik įsigaliojus šiam reglamentui, Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka parengia sąrašą regionų, atitinkančių šio straipsnio antroje dalyje nustatytus kriterijus. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

7 straipsnis

Europos teritorinis bendradarbiavimas

1. Tarpvalstybinio bendradarbiavimo tikslais finansavimo reikalavimus atitinka Bendrijos NUTS III lygio regionai prie vidaus bei tam tikrų išorinių sausumos sienų ir tam tikri Bendrijos NUTS III lygio regionai prie jūrinių sienų, kuriuos paprastai skiria daugiausia 150 kilometrų, atsižvelgiant į galimus pakeitimus, kurie būtini bendradarbiavimo veiksmų darnai ir tęstinumui užtikrinti.

Tik įsigaliojus šiam reglamentui, Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka parengia sąrašą reikalavimus atitinkančių regionų. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

2. Nacionalinio bendradarbiavimo tikslais, pagal 23 ir 24 straipsniuose nurodytas strategines gaires Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka parengia reikalavimus atitinkančių nacionalinių vietovių sąrašą. Šis sąrašas galioja nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.
3. Bendradarbiavimo tinklų ir keitimosi patirtimi tikslais Bendrijos teritorija atitinka paramos reikalavimus.

IV SKYRIUS

PAGALBOS PRINCIPAI

8 straipsnis

Papildomumas, darna ir atitikimas

1. Fondai teikia pagalbą, kuri papildo nacionalines, regionines ir vietos priemones, įtraukdami į jas Bendrijos prioritetus.
2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondų ir valstybių narių pagalba derintųsi su Bendrijos veikla, politikomis ir prioritetais. Tai pirmiausia nurodoma Bendrijos strateginėse gairėse, nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse ir veiklos programose.
3. Fondų finansuojamos operacijos atitinka Sutarties nuostatas ir pagal jas priimtus aktus.

9 straipsnis

Programavimas

Fondų tikslų siekiama, taikant daugiamečio programavimo sistemą, kuri apima prioritetus, valdymo procesą, sprendimų priėmimą ir kelių etapų finansavimą.

10 straipsnis

Partnerystė

1. Komisija priima sprendimą dėl fondų pagalbos esant glaudžiam Komisijos ir valstybės narės bendradarbiavimui (toliau – partnerystė). Valstybė narė nustato pagal esamas taisykles ir praktikas partnerystę su savo paskirtomis institucijomis ir įstaigomis, būtent:
 - a) kompetentingomis regioninės, vietos, miesto valdžios institucijomis ir kitomis valdžios institucijomis;

- b) ekonominiais ir socialiniais partneriais;
- c) bet kokia kita atitinkama įstaiga, atstovaujanti pilietinei visuomenei, aplinkos apsaugos partneriams, nevyriausybinėms organizacijoms, ir įstaigomis, skatinančiomis vyrų ir moterų lygybę.

Kiekviena valstybė narė skiria geriausiai nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygiu ir ekonominėje ir socialinėje bei kitose srityse atstovaujančius partnerius, toliau – partneriai. Valstybė narė užtikrina plataus pobūdžio veiksmingą visų atitinkamų įstaigų dalyvavimą pagal nacionalines taisykles ir praktikas, atsižvelgdama į būtinybę skatinti vyrų ir moterų lygybę bei tvarią plėtrą, įtraukiant aplinkos apsaugos ir jos gerinimo reikalavimus.

- 2. Partnerystė vyksta visiškai laikantis atitinkamos institucinės, teisinės ir finansinės kiekvienos kategorijos partnerių jurisdikcijos.

Partnerystė apima nacionalinės strategijos orientacinių metmenų rengimą ir monitoringą, taip pat veiklos programų rengimą, įgyvendinimą, monitoringą ir vertinimą. Valstybės narės įtraukia kiekvieną iš atitinkamų partnerių, ypač regionus, į įvairius programavimo etapus per kiekvienam etapui nustatytą terminą..

- 3. Kiekvienais metais Komisija Europos mastu konsultuojasi su socialiniams partneriams atstovaujančiomis organizacijomis dėl fondų pagalbos.

11 straipsnis

Papildoma ir proporcinga intervencija

- 1. 23 straipsnyje nurodytas veiklos programas turi atitinkamu teritoriniu lygiu įgyvendinti valstybės narės, laikydamosi kiekvienai jų būdingos institucinės sistemos. Šis įsipareigojimas vykdomas, laikantis šio reglamento.
- 2. Komisijos ir valstybių narių taikomos priemonės priklauso nuo Bendrijos įnašo dydžio, atsižvelgiant į kontrolės nuostatas. Diferenciacija taip pat taikoma nuostatomis dėl vertinimo, Komisijos dalyvavimo monitoringo komitetuose, nurodytuose 62 straipsnyje, ir metinėms ataskaitoms dėl veiklos programų.

12 straipsnis

Bendras valdymas

- 1. Fondams skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas esant bendram valstybių narių ir Komisijos valdymui pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002¹⁰ 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus 43 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą.

¹⁰ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo.

2. Komisija vykdo savo pareigą įgyvendinti Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą šiais būdais:
 - a) Komisija, remdamasi 69 ir 70 straipsnyje nustatytais procedūromis, tikrina, ar valstybėse narėse veikia valdymo ir kontrolės sistemos ir ar jos tinkamai funkcionuoja;
 - b) Komisija pagal 89, 90 ir 91 straipsnius nutraukia, išskaito arba sustabdo visus mokėjimus arba jų dalį, jei nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir taiko bet kokią kitą būtiną finansinių klaidų taisymą pagal 101 ir 102 straipsniuose nustatytas procedūras.
 - c) Komisija tikrina, kaip mokėjimai grąžinami į sąskaitą ir automatiškai panaikina biudžetinius išpareigojimus pagal 81 straipsnio 2 dalyje, 93 ir 96 straipsniuose nustatytas procedūras.

13 straipsnis

Papildomumas

1. Struktūrinių fondų įnašai negali pakeisti valstybės narės viešųjų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų.
2. „Konvergencijos“ tikslu numatytiems regionams Komisija ir valstybė narė nustato viešųjų ar lygiaverčių struktūrinių išlaidų dydį, kurio valstybė narė programavimo laikotarpiu turi laikytis visuose tuose regionuose.

Valstybė narė ir Komisija nustato tas išlaidas 25 straipsnyje minimame nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas išlaidų dydis yra bent jau ne mažesnis nei metinių išlaidų vidurkis, apskaičiuotas realiąja išraiška per ankstesnį programavimo laikotarpį

Išlaidų dydis yra nustatomas, atsižvelgus į bendras makroekonominės sąlygas, kuriomis vyksta finansavimas ir į tam tikrą specifinę ekonominę padėtį – privatizaciją, taip pat ypatingą valstybės narės ankstesniu programavimo laikotarpiu patirtų viešųjų arba lygiaverčių struktūrinių išlaidų mastą.

4. Bendradarbiaudama su kiekviena valstybe nare Komisija atlieka tarpinį papildomumo patikrinimą „konvergencijos“ tikslo atžvilgiu 2011 m., o *ex-post* patikrinimą – iki 2016 m. birželio 30 d.

Jeigu valstybė narė negali 2016 m. birželio 30 d. įrodyti, kad buvo laikomasi nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse nustatyto papildomumo, Komisija pradeda finansinių klaidų taisymą 101 straipsnyje nustatyta tvarka.

14 straipsnis

Vyrų ir moterų lygybė

Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įvairiais fondų pagalbos įgyvendinimo etapais būtų užtikrinama vyrų ir moterų lygybė bei būtų įtrauktas lyčių aspektas.

V SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

15 straipsnis

Visuotinės lėšos

1. Fondų lėšos, skirtos nuo 2007–2013 m. laikotarpio įsipareigojimams, 2004 m. kainomis yra 336,1 mlrd. eurų; kaip jos paskirstomos kiekvieniems metams, yra nurodyta 1 priede.

Programoms rengti ir vėliau įtraukti į bendrą Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sumos yra kasmet indeksuojamos 2 %.

3 straipsnio 2 dalyje nustatytiems tikslams biudžetinės lėšos paskirstomos taip, kad pakankamai daug lėšų būtų skirta „konvergencijos“ tikslo regionams.

2. Komisija preliminariai paskirsto lėšas valstybėms narėms pagal 16, 17 ir 18 straipsniuose nustatytus kriterijus, nepažeisdama 20 ir 21 straipsnių nuostatų.

16 straipsnis

„Konvergencijos“ tikslui skirtos lėšos

1. Visa lėšų suma „konvergencijos“ tikslui sudaro 78,54% 15 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų lėšų (t. y. iš viso 264,0 mlrd. eurų) ir paskirstoma skirtingoms sudedamosioms dalims taip:
 - a) 67,34% 5 straipsnio 1 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas;
 - b) 8,38% 5 straipsnio 2 dalyje nurodytai laikinajai ir ypatingai paramai; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas;

- c) 23,86% 5 straipsnio 3 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip gyventojai, BNP vienam gyventojui, atsižvelgus į pastaruoju laikotarpiu išaugusią nacionalinę gerovę, paviršiaus plotas;
 - d) 0,42% 5 straipsnio 4 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiu kriterijumi, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai.
2. 1 dalies b punkte nurodyti asignavimai nuo 2007 m. sausio 1 d. kasmet proporcingai mažės. Asignavimai 2007 m. bus mažesnis už skirtuosius 2006 m., išskyrus asignavimus regionams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 2000 m. sausio 1 d. ne visiškai atitinka 1 tikslą, kuriems 2007 m. asignavimai turi būti skirti objektyviai ir teisingai.

17 straipsnis

„Regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui skirtos lėšos

1. Visa lėšų suma „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui sudaro 17,22% 15 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų lėšų (t. y. iš viso 57,9 mlrd. eurų) ir paskirstoma skirtingoms sudedamosioms dalims taip:
- a) 83,44% 6 straipsnio 1 dalyje nurodytam finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nedarbas, užimtumo lygis ir gyventojų tankumas;
 - b) 16,56% 6 straipsnio 2 dalyje nurodytai laikinajai ir ypatingai paramai; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiais kriterijais, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai, palankios regiono aplinkybės, nacionalinė gerovė ir nedarbas;
2. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti asignavimai po lygiai padalinami ERPF finansuojamoms programoms ir ESF finansuojamoms programoms.
3. ESF finansuojamoms veiklos programoms skiriama iki 50% šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų turimų lėšų. Šiuo tikslu ESF finansuojamos veiklos programose numatomas konkretus prioritetas.
4. 1 dalies b punkte nurodyti asignavimai nuo 2007 m. sausio 1 d. kasmet proporcingai mažės. Asignavimai 2007 m. bus mažesni už skirtuosius 2006 m., išskyrus asignavimus regionams, kurie pagal Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 pradėjo atitikti 1 tikslo reikalavimus nuo 2004 m., kuriems asignavimai 2007 m. turi būti skirti objektyviai ir teisingai.

18 straipsnis

„Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslui skirtos lėšos

Visa lėšų suma „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslui sudaro 3,94% 15 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytų lėšų (t. y. iš viso 13,2 mlrd. eurų) ir paskirstoma skirtingoms sudedamosioms dalims taip:

- a) 35,61% 7 straipsnio 1 dalyje nurodytam tarpvalstybinio bendradarbiavimo finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiu kriterijumi, kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai.

12,12% ERPF įnašo skiriama Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. [...] ir Pasirengimo stojimui priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. [...], tarpvalstybiniam taikymui. Šiuose reglamentuose nurodyta, kad šių dviejų priemonių įnašas valstybių narių tarpvalstybiniam bendradarbiavimui yra toks pat kaip ERPF įnašas.

- b) 47,73% 7 straipsnio 2 dalyje nurodytam nacionalinio bendradarbiavimo finansavimui; preliminariai skirstant lėšas valstybėms narėms, vadovaujamosi tokiu kriterijumi kaip reikalavimus atitinkantys gyventojai.

- c) 4,54% bendradarbiavimo tinklų ir keitimosi patirtimi, kaip nurodyta 7 straipsnio 3 dalyje, finansavimui.

19 straipsnis

Lėšų perskirstymas

Bendra asignavimų suma, kurią valstybė narė skiria kiekvienam iš fondo tikslų ir jų sudedamųjų dalių, negali būti pervedama kitam fondo tikslui.

Laikantis leidžiančių nukrypti nuostatų, finansinis asignavimas, kurį valstybė narė skiria „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslui, gali svyruoti tarptautiniam ir nacionaliniam komponentams skiriamų asignavimų 10% sumos ribose.

20 straipsnis

Veiklos ir kokybės rezervui skirtos lėšos

3,0% lėšų, nurodytų 16 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose ir 17 straipsnio 1 dalyje, paskirstoma pagal 48 straipsnį.

21 straipsnis

Lėšos techninei pagalbai

0,30% lėšų, nurodytų 15 straipsnio 1 dalyje, skiriama Komisijos techninei pagalbai, kaip apibrėžta 43 straipsnyje.

22 straipsnis

Maksimalios lėšų ribos nustatymas

Komisija užtikrina, kad bendra asignavimų, kuriuos fondai kasmet skiria bet kuriai valstybei narei pagal šį reglamentą, suma, įskaitant ERPF įnašą Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. [...], ir Pasirengimo stojimui priemonės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. [...], tarpvalstybinio taikymo finansavimui, ir bendra asignavimų, kuriuos kasmet skiria Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondas (EŽŪKPF) pagal Reglamentą (EB) Nr. [...] iš EŽŪGOF Orientavimo skyriaus lėšų, ir kuriuos kasmet „konvergencijos“ tikslui skiria Europos žuvininkystės fondas (EŽF) pagal Reglamentą (EB) Nr. [...], suma neviršytų 4% tos valstybės narės BVP, apskaičiuoto tarpinstitucinio susitarimo priėmimo metu.

Pirmesnėje dalyje paminėtuose finansinių priemonių, išskyrus fondus, reglamentuose yra panaši nuostata.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

STRATEGINIS POŽIŪRIS Į SANGLAUDĄ

I SKYRIUS

BENDRIJOS STRATEGINĖS GAIRĖS DĖL SANGLAUDOS

23 straipsnis

Turinys

Bendrijos mastu Taryba nustato strategines gaires dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, nustatydamą fondų intervencijos pagrindą.

Kiekvieno fondų tikslo atveju tos gairės pirmiausia įgyvendina Bendrijos prioritetus, skatindamos subalansuotą, darnią ir tvarią plėtrą.

Šios gairės nustatomos, atsižvelgiant į vidutinės trukmės ekonominės politikos strategiją, išdėstyta Bendrosiose ekonominės politikos gairėse (BEPG).

Užimtumo ir žmogiškųjų išteklių srityje vadovaujamosi Europos užimtumo strategijos prioritetais, atsižvelgiant į regionų ir vietos ypatumus.

24 straipsnis

Priėmimas ir persvarstymas

Nė vėliau kaip praėjus trims mėnesiams po šio reglamento priėmimo, remiantis Sutarties 161 straipsnyje nustatyta tvarka, yra priimamos 23 straipsnyje nurodytos Bendrijos strateginės gairės. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jei reikia, laikantis Sutarties 161 straipsnyje nustatytos tvarkos, atliekamas Bendrijos strateginių gairių tarpinis vertinimas, siekiant pirmiausia atsižvelgti į Bendrijos prioritetų pokyčius.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS STRATEGIJOS ORIENTACINIAI METMENYS

25 straipsnis

Turinys

1. Valstybė narė pateikia nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, kurie užtikrina, kad Bendrijos struktūrinė pagalba atitiktų Bendrijos strategines gaires, ir kuriuose nurodoma, kaip yra susiję, viena vertus, Bendrijos prioritetai ir, kita vertus, nacionaliniai bei regioniniai prioritetai tvariam vystymuisi skatinti, bei nacionalinis veiksmų planas užimtumo srityje.

Rengiant programas fondų paramai remiamasi šiuo planu.

2. Nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse glaustai apibūdinama valstybės narės strategija ir jos įgyvendinimas.
3. Nacionalinės strategijos orientacinių metmenų strategijos dalyje nurodoma, kokia strategija buvo pasirinkta „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams įgyvendinti ir, remiantis vystymosi skirtumų, trūkumų ir galimybių, susijusių su prognozuojamais Europos ir pasaulio ekonomikos pokyčiais, analize pagrindžiamas jos atitikimas Bendrijos strateginėms gairėms. Joje nurodomi:
 - a) teminiai ir teritoriniai prioritetai, įskaitant miestų atgaivinimą ir kaimo ekonomikos bei nuo žvejybos priklausančių vietovių įvairinimą;

- b) tik „konvergencijos“ tikslui – veiksmas, numatytas didinti valstybių narių administracinį efektyvumą, įskaitant fondų valdymą, ir 46 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertinimo planas;
- c) tik „regionų konkurencingumo“ tikslui – regionų konkurencingumo tikslui atrinktų regionų sąrašas, minimas 6 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.

Kad galima būtų atlikti monitoringą, a punkte nurodytų prioritetų pagrindiniai tikslai išreiškiami skaičiais bei nustatomas tam tikras skaičius veiklos ir poveikio rodiklių;

- 4. „Konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams veiklos skyriuje:
 - a) pateikiamas veiklos programų sąrašas ir preliminariai nurodomi metiniai fondo asignavimai kiekvienai programai, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp regioninių ir teminių veiksmų. Šiame sąraše nurodoma 49 straipsnio minimo nacionalinio specialiojo rezervo suma;
 - b) nurodomi mechanizmai, skirti užtikrinti veiklos programų ir fondų derinimą;
 - c) nurodomas įnašas iš kitų finansinių priemonių, ypač EIB, ir jų derinimas su fondais.
- 5. „Konvergencijos“ tikslo regionams veiklos skyriuje taip pat:
 - a) nurodoma bendra metinio asignavimo suma, kurią numato Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondas ir Europos žuvininkystės fondas;
 - b) pateikiama informacija, kuri būtina atliekant *ex-ante* (išankstinį) patikrinimą, ar laikomasi 13 straipsnyje nurodyto papildomumo principo.
- 6. Informacija nacionalinės strategijos orientaciniuose metmenyse pateikiama atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės institucinius susitarimus.

26 straipsnis

Rengimas ir priėmimas

- 1. Valstybė narė rengia nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, atsižvelgdama į savo institucinę struktūrą ir glaudžiai bendradarbiaudama su 10 straipsnyje nurodytais partneriais. Jis apima laikotarpį nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.
- 2. Priėmus Bendrijos strategines gaires, kiekviena valstybė narė kuo greičiau išsiunčia Komisijai pasiūlymą dėl nacionalinės strategijos orientacinių metmenų. Valstybės narės gali nuspręsti tuo pačiu metu pateikti 31 straipsnyje nurodytas veiklos programas. Komisija, remdamasi partneryste, tariasi dėl šio pasiūlymo.

3. Prieš patvirtindama 36 straipsnyje nurodytas veiklos programas, pasikonsultavusi su 105 straipsnyje nurodytu komitetu, Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą, kuris apima šiuos aspektus:
- a) strategija ir fondų pagalbai atrinktos prioritetinės temos bei jų monitoringo mechanizmas;
 - b) veiklos programų sąrašas ir preliminarus lėšų paskirstymas pagal programas kiekvienam fondų tikslui, taip pat nacionalinio specialiojo rezervo, nurodyto 49 straipsnyje, suma;
 - c) ir tik „konvergencijos“ tikslui – išlaidų dydis, garantuojantis, kad bus laikomasi 13 straipsnyje nurodyto papildomumo principo, ir veiksmas, numatytas didinti administracinį efektyvumą ir stiprinti patikimą valdymą.

Šis sprendimas neturi prieštarauti 32 straipsnyje nurodytiems veiklos programų pokyčiams.

III SKYRIUS

TOLESNĖS STRATEGINĖS PRIEMONĖS IR METINIS APTARIMAS

27 straipsnis

Valstybių narių metinė ataskaita

1. Pirmą kartą 2008 m. ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų spalio 1 d. kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą apie pažangą, padarytą įgyvendinant savo strategiją ir siekiant savo tikslų, ypač atsižvelgdama į nustatytus rodiklius, ir jų pagalbą įgyvendinant Bendrijos strategines gaires dėl sanglaudos, taip pat į turimus vertinimus.

Ataskaitoje daroma nuoroda į nacionalinį veiksmų planą užimtumo srityje.

2. Nacionaliniame veiksmų plane užimtumo srityje kiekvienais metais aprašoma, kaip kiekvienoje valstybėje narėje yra įgyvendinamos Europos užimtumo strategijos gairės.

28 straipsnis

Komisijos metinė ataskaita

1. Pirmą kartą 2009 m., kiekvienų metų pradžioje Komisija tvirtina metinę ataskaitą, kurioje apibendrinami pagrindiniai pokyčiai, tendencijos ir sunkumai, susiję su Bendrijos strateginių gairių ir nacionalinių strategijų orientacinių metmenų įgyvendinimu.

2. Rengiant ataskaitą, remiamasi Komisijos atliktu valstybių narių metinių ataskaitų, nurodytų 27 straipsnyje, ir bet kurios kitos turimos informacijos patikrinimu ir vertinimu. Ataskaitoje nurodomos tolesnės priemonės, kurių valstybės narės ir Komisija imsis, atsižvelgdamos į ataskaitos išvadas.

29 straipsnis

Metinis patikrinimas

1. 28 straipsnyje nurodyta Komisijos metinė ataskaita išsiunčiama Tarybai kartu su BEPG įgyvendinimo ataskaita, bendra ataskaita dėl užimtumo ir vidaus rinkos strategijos įgyvendinimo ataskaita, kurias nagrinėja pavasario Europos Vadovų Taryba.

Ji išsiunčiama Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, kad šie pareikštų savo nuomonę.
2. Kiekvieną pavasarį Taryba svarsto Komisijos metinę ataskaitą, taip pat BEPG įgyvendinimo ataskaitą, bendrą ataskaitą dėl užimtumo ir vidaus rinkos strategijos įgyvendinimo ataskaitą.
3. Taryba, remdamasi 28 straipsnyje nurodyta Komisijos metine ataskaita, Komisijos pasiūlymu priima išvadas dėl Bendrijos strateginių gairių įgyvendinimo. Komisija užtikrina, kad išvados būtų realizuotos.

30 straipsnis

Sanglaudos ataskaita

Komisijos ataskaitoje, kuri minima Sutarties 159 straipsnio antrojoje pastraipoje, nurodoma:

- a) informacija apie pažangą, padarytą siekiant ekonominės ir socialinės sanglaudos, įskaitant informaciją apie regionų socialinę ekonominę padėtį bei Bendrijos prioritetų įtraukimą;
- b) informacija apie fondų, EIB ir kitų finansinių priemonių vaidmenį bei kitų Bendrijos ir nacionalinių politikų poveikį padarytai pažangai.

Jei būtina, ataskaitoje pateikiami pasiūlymai dėl Bendrijos priemonių ir politikų, kuriuos priėmus galima būtų sustiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą. Jei būtina, joje taip pat gali būti pateikti pasiūlymai dėl patikslinimo, susijusio su naujomis Bendrijos politinėmis iniciatyvomis strateginėse sanglaudos gairėse.

Tais metais, kada ataskaita pateikiama, ji pakeičia 28 straipsnyje nurodytą Komisijos metinę ataskaitą. Ji kiekvienais metais aptariama 29 straipsnyje nustatyta tvarka.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL STRUKTŪRINIŲ FONDŲ IR SANGLAUDOS FONDO

31 straipsnis

Veiklos programų rengimas ir tvirtinimas

1. Fondų veikla valstybėse narėse vykdoma, rengiant veiklos programas pagal nacionalinės strategijos orientacinius metmenis. Kiekviena veiklos programa apima laikotarpį nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Veiklos programa apima tik vieną iš trijų tikslų, nurodytų 3 straipsnyje, nebent Komisija ir valstybė narė susitaria kitaip.
2. Kiekvieną veiklos programą rengia valstybė narė arba bet kuri valstybės narės paskirta institucija, glaudžiai bendradarbiaudama su 10 straipsnyje nurodytais partneriais.
3. Valstybė narė pateikia Komisijai pasiūlymą dėl veiklos programos, kuris turi visas 36 straipsnyje nurodytas sudedamąsias dalis, kuo greičiau po 26 straipsnyje nurodyto Komisijos sprendimo priėmimo arba tuo pačiu metu, kai pateikia tame pačiame 26 straipsnyje nurodytus nacionalinės strategijos orientacinius metmenis.
4. Komisija vertina siūlomą veiklos programą, kad nustatytų, ar ji padeda įgyvendinti nacionalinio strateginio orientacinio plano tikslus ir prioritetus bei Bendrijos strategines gaires. Jeigu Komisija mano, kad veiklos programa neatitinka Bendrijos strateginių gairių arba nacionalinės strategijos orientacinių metmenų, ji paprašo, kad valstybė narė peržiūrėtų siūlomą programą.
5. Komisija tvirtina kiekvieną veiklos programą kaip įmanydama greičiau po to, kai valstybė narė ją oficialiai pateikia.

32 straipsnis

Veiklos programų peržiūrėjimas

1. Įvykus dideliems socialiniams ekonominiams pokyčiams arba siekiant labiau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus, ypač atsižvelgiant į Tarybos išvadą, valstybės narės arba Komisijos iniciatyva, gavus monitoringo komiteto pritarimą, veiklos programos yra dar kartą tikrinamos ir, jei būtina, peržiūrimos likusiam programavimo laikotarpiui. Veiklos programos gali būti dar kartą tikrinamos, atlikus

įvertinimą ir atsiradus įgyvendinimo sunkumams. Paskirsčius 48 ir 49 straipsnyje minimus rezervus, veiklos programos, jei reikia, peržiūrimos.

2. Komisija priima sprendimą dėl prašymų peržiūrėti veiklos programas kaip įmanydama greičiau po to, kai valstybė narė oficialiai tą prašymą pateikia.

33 straipsnis

Ypatingas fondų pobūdis

1. Veiklos programoms gauna finansavimą tik iš vieno fondo, nebent šio straipsnio 3 dalyje numatyta kitaip.
2. Nepažeisdami leidžiančių nukrypti nuostatų, kurios nustatytos konkrečiuose fondų reglamentuose, ERPF ir ESF, laikydamiesi papildomumo principo ir neviršydami 5% lėšų limito kiekvienam veiklos programos prioritetui, gali finansuoti priemones, patenkančias į kito fondo pagalbos taikymo sritį su sąlyga, kad jos būtinos operacijai sėkmingai įgyvendinti ir tiesiogiai yra su ja susijusios.
3. Valstybėse narėse, gaunančiose Sanglaudos fondo paramą, ERPF ir Sanglaudos fondas kartu teikia pagalbą veiklos programoms transporto infrastruktūros ir aplinkos srityje, įskaitant pagalbą pagrindiniams projektams.

34 straipsnis

Geografinė taikymo sritis

1. Pagal „konvergencijos“ tikslą pateiktos programos rengiamos atitinkamu geografiniu lygiu, bent regioniniu lygiu NUTS II.

Pagal „konvergencijos“ tikslą pateiktos veiklos programos, kurias remia Sanglaudos fondas, rengiamos nacionaliniu lygiu.
2. Pagal „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą pateiktos veiklos programos rengiamos regioniniu NUTS I arba NUTS II lygiu, atsižvelgiant į valstybei narei būdingą institucinę sistemą, regionams, kurie gauna ERPF finansavimą, nebent Komisija ir valstybė narė susitaria kitaip. Jeigu veiklos programas finansuoja ESF, valstybė narė jas rengia atitinkamu lygiu.
3. Pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą pateiktas veiklos programos, skirtas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, atitinkama grupė rengia NUTS III lygiu vienai sienai arba jų grupei, įskaitant anklavus. Pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą pateiktos veiklos programos, skirtos nacionaliniam bendradarbiavimui, rengiamos kiekvienos nacionalinio bendradarbiavimo vietovės lygiu. Tinklų kūrimo programos taikomos visai Bendrijos teritorijai.

Europos investicijų banko ir Europos investicijų fondo dalyvavimas

1. EIB ir Europos investicijų fondas (EIF) gali, remdamiesi jų įstatuose nustatytais procedūromis, dalyvauti rengiant programas fondų pagalbai.
2. Paprašius valstybėms narėms, EIB ir EIF dalyvauja rengiant nacionalinių strategijų orientacinius metmenis ir veiklos programas, o taip pat veikloje, susijusioje su pagrindinių projektų rengimu, finansų tvarkymu ir valstybinėmis privačiomis partnerystėmis. Valstybė narė, susitarusi su EIB ir EIF, gali koncentruoti paskolas, skirtas vienam ar keletui veiklos programos prioritetų, pirmiausia tokiose srityse, kaip antai: naujovės ir žinių ekonomika, žmogiškasis kapitalas, aplinka ir pagrindiniai infrastruktūros projektai.
3. Prieš tvirtindama nacionalinės strategijos orientacinius metmenis ir veiklos programas, Komisija gali pasikonsultuoti su EIB ir EIF. Pirmiausia ji konsultuojasi dėl veiklos programų, kuriose yra pateiktas preliminarus sąrašas pagrindinių projektų ar programų, kurie pagal savo prioritetų pobūdį tinka paskoloms arba kitoms rinkos finansavimo rūšims.
4. Jei Komisija mano, kad to reikia pagrindiniams projektams įvertinti, ji gali paprašyti, kad EIB patikrintų tų projektų techninę kokybę bei ekonominę ir finansinę perspektyvumą, ypač dėl finansų inžinerijos priemonių, kurios bus įgyvendinamos ar vystomos.

II SKYRIUS

PROGRAMAVIMO TURINYS

1 SKIRSNIS

VEIKLOS PROGRAMOS

36 straipsnis

„Konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslams skirtos veiklos programos

1. Su „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslais susijusiose veiklos programose:
 - a) nagrinėjami padėties trūkumai ir privalumai bei pasirinkta strategija problemoms spręsti;

- b) pagrindžiami pasirinkti prioritetai, atsižvelgiant į Bendrijos strategines gaires, nacionalinės strategijos orientaciniu metmenis ir iš to kylančius veiklos programos prioritetus, bei prognozuojamą *ex ante* (išankstinio) vertinimo, nurodyto 46 straipsnyje, poveikį;
- c) pateikiama informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai išreiškiami skaičiais, naudojant ribotą skaičių įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio rodiklių, laikantis proporcingumo principo. Rodikliai leidžia išmatuoti pažangą, atsižvelgiant į pradinę padėtį ir prioritetus įgyvendinančių tikslų veiksmingumą.
- d) pagalbos sritys suskirstomos į kategorijas, laikantis išsamių šio reglamento įgyvendinimo taisyklių;
- e) pateikiamas finansinis planas, kurį sudaro dvi lentelės:
 - i) lentelė, kurioje pagal 50–53 straipsnius kiekvieno fondo įnašui numatyta bendra finansinio asignavimo suma, yra suskirstyta pamečiui. Finansiniame plane atskirai nurodyta struktūrinių fondų bendros įnašo sumos dalis, skirta asignavimams regionams, gaunantiems laikinąją pagalbą. Kiekvieniems metams numatoma bendra fondų įnašo suma turi būti suderinta su taikoma finansine perspektyva ir, ją nustatant, turi būti atsižvelgta į 16 straipsnio 2 dalyje ir 17 straipsnio 4 dalyje nustatytą laipsnišką sumos mažėjimą.
 - ii) lentelė, kurioje visam programavimo laikotarpiui ir kiekvienam prioritetui yra nurodyta bendra Bendrijos skiriamo finansinio asignavimo suma, valstybių narių įnašai ir fondų įnašo dydis; Informavimo sumetimais joje nurodomas EIB ir kitų finansinių priemonių įnašas.
- f) pateikiama informacija apie papildomumą priemonėms, kurias finansuoja Europos žemės ūkio kaimo plėtros fondas ir priemonėms, kurias finansuoja Europos žuvininkystės fondas;
- g) pateikiamos veiklos programos įgyvendinimo nuostatos, įskaitant:
 - i) nuostatas, nurodančias, kaip valstybė narė skiria visus 58 straipsnyje nurodytus subjektus arba, jei valstybė narė pasinaudoja 73 straipsnyje numatyta galimybe, kaip ji skiria kitas įstaigas ir nustato procedūras pagal 73 straipsnyje nustatytas taisykles;
 - ii) nuostatas, kuriose aprašomos monitoringo ir vertinimo sistemos, o taip pat monitoringo komiteto sudėtis;
 - iii) nuostatas, kuriose apibrėžiama tvarka, kuria sutelkiami ir juda finansiniai srautai jų skaidrumui užtikrinti;
 - iv) nuostatas, užtikrinančias veiklos programos paviešinimą;

- v) nuostatas, kuriose aprašomos Komisijos ir valstybės narės suderintos procedūros, skirtos keistis kompiuterizuotais duomenimis, kad būtų įvykdyti šiame reglamente nustatyti mokėjimo, monitoringo ir vertinimo reikalavimai;
 - h) skiriama „atitikties įvertinimo įstaiga“, nurodyta 70 straipsnyje.
 - i) pateikiamas preliminarus sąrašas pagrindinių projektų, kaip apibrėžta 38 straipsnyje, kurie turi būti pateikti programavimo laikotarpiu, o taip pat pateikiamas preliminarus metinis grafikas.
- d punkto įgyvendinimo taisyklės priima Komisija, vadovaudamasi 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.
- 2. Transporto ir aplinkos srities veiklos programoms, kurias bendrai finansuoja ERPF ir Sanglaudos fondas, taikomi kiekvienam fondui būdingi prioritetai ir specialus fondo įsipareigojimas.
 - 3. Kiekvienoje „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslo veiklos programoje yra pagrindžiama teminė, geografinė ir finansinė koncentracija.

ERPF finansuojamose programose šis pagrindimas remiasi:

- a) patikrinamu ryšiu tarp tikslo, susijusio su subalansuota regiono plėtra, ir pasirinktų prioritetų;
- b) pusiausvyros tarp pagrindinio finansavimo ir didelio skaičiaus paramos gavėjų poveikiu svarbiausiems atitinkamo regiono plėtros prioritetams, ypač naujovių srityje.

ESF finansuojamose programose šis pagrindimas remiasi:

- a) pasirinktų prioritetų indėliu į Tarybos rekomendacijų dėl užimtumo politikų vykdymo valstybėse narėse įgyvendinimą;
- b) atsvaros poveikiu pagrindiniams Europos užimtumo strategijos prioritetams ir tikslams bei Bendrijos tikslams socialinės integracijos srityje.

- 4. ERPF finansuojamose veiklos programose be „konvergencijos ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslų dar nurodomi:
 - a) regionų bendradarbiavimo veiksmai; kiekvienoje regioninėje programoje yra bent vienas kitos valstybės narės regionas;
 - b) informacija apie požiūrį į miestų klausimus, įskaitant sąrašą pasirinktų didmiesčių ir perigaliojimo procedūras miesto valdžios institucijoms, galbūt suteikiant visuotinę dotaciją;
 - c) veiksmai, skirti regionų ekonomikai iš anksto pritaikyti prie Europos ir tarptautinės ekonominės aplinkos pokyčių;

- d) konkretūs prioritetai, susiję su priemonėmis, kurios finansuojamos iš papildomo asignavimo, minimo 16 straipsnio pirmosios dalies d punkte ir kurios pateiktos veiklos programose, kuriose numatyta pagalba atokiausiems regionams;
5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, kiekvienos valstybės narės pagal 31 straipsnį siūlomose veiklos programose 49 straipsnyje nurodytam specialiajam rezervui nurodoma tik informacija, minima šio straipsnio 1 dalies e punkto i papunktyje, h ir g punktuose, o taip pat jose:
- a) vertinama pažeidžiamų sektorių ir sektorių, kuriems gali turėti įtakos prekybos atvėrimo padariniai, padėtis;
 - b) nurodomi prioritetai, susiję su galimai suinteresuotų darbuotojų prisitaikymu ir regionų ekonomikos įvairinimu.
6. Įvykus vienam iš nenumatytų įvykių, kurie nurodyti 49 straipsnyje, valstybė narė paprašo, kad Komisija peržiūrėtų veiklos programą pagal 32 straipsnį, o taip pat šio straipsnio 1 dalies c punkte ir e punkto ii papunktyje nurodytą informaciją.

37 straipsnis

„Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo veiklos programos

Nepažeidžiant 36 straipsnio, Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr. [...] dėl Europos regioninės plėtros fondo yra nustatomos konkrečios programų rengimo taisyklės, susijusios su „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo veiklos programomis.

2 SKIRSNIS

PAGRINDINIAI PROJEKTAI

38 straipsnis

Turinys

Kaip dalį veiklos programos ERPF ir Sanglaudos fondas gali finansuoti išlaidas, susijusias su operacija, kurią sudaro kompleksas darbų, veiksmų arba paslaugų, skirtų atlikti nedalomą tiksliai ekonominio arba techninio pobūdžio uždavinį, kuria siekiama aiškiai nustatytų tikslų ir kurios bendros išlaidos viršija 25 mln. eurų, jei operacija yra aplinkos srities ir 50 mln. eurų, jei ji yra kitų sričių, toliau – pagrindiniai projektai.

Komisijai teikiama informacija

Vadovaujančioji institucija teikia Komisijai šią informaciją apie pagrindinius projektus:

- a) informacija apie instituciją, kuri atsako už įgyvendinimą;
- b) informacija apie investicijų pobūdį ir jų aprašymas, jų finansinis dydis ir vieta;
- c) įvykdomumo tyrimų rezultatai;
- d) projekto įgyvendinimo grafikas ir, jei prognozuojama, kad operacijos įgyvendinimo laikotarpis viršys programavimo laikotarpį, etapai, kuriais prašoma Bendrijos bendro finansavimo 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu;
- e) ekonominės naudos analizė, įskaitant rizikos vertinimą ir numatomą poveikį atitinkamam sektoriui bei valstybės narės ir (arba) regiono bei, kai įmanoma, kitų Bendrijos regionų socialinei ekonominei padėčiai;
- f) garantija dėl Bendrijos teisės laikymosi;
- g) poveikio aplinkai tyrimas;
- h) valstybės įnašo pagrindimas;
- i) finansinis planas, kuriame nurodyta bendra planuojamų finansinių lėšų suma ir planuojamas įnašas iš fondų, EIB, EIF ir kitų Bendrijos finansavimo šaltinių, įskaitant projekto metinis tvarkaraštis.

Komisijos sprendimas

1. Komisija vertina pagrindinį projektą, konsultuodamasi, jei reikia, su pašaliniais ekspertais, įskaitant EIB, atsižvelgdama į 39 straipsnyje nurodytus veiksnius; vertina, ar jis atitinka veiklos programos prioritetus, jo indėlį siekiant tų prioritetų tikslų ir, ar jis derinasi su kitomis Bendrijos politikomis.
2. Komisija siūlo valstybėms narėms metodologinę pagalbą ir nustato orientacinius pagrindinių parametru, naudojamų ekonominės naudos analizėje, dydžius.
3. Komisija priima sprendimą kaip įmanydama greičiau po to, kai valstybė narė arba vadovaujančioji institucija pateikia visą 39 straipsnyje nurodytą informaciją. Tuo sprendimu apibrėžiamas fizinis objektas, nustatoma suma, kuriai taikomas prioriteto bendro finansavimo dydis ir metinis grafikas.
4. Jeigu Komisija atsisako pagrindiniam projektui skirti finansinį įnašą, ji informuoja valstybę narę apie atsisakymo priežastis.

3 SKIRSNIS

VISUOTINĖS DOTACIJOS

41 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Vadovaujančioji institucija gali pavesti dalį veiklos programos valdyti ir įgyvendinti vienai ar daugiau savo paskirtų tarpinių įstaigų, įskaitant vietos valdžios institucijas, regioninės plėtros įstaigas arba nevyriausybinės organizacijas, kurios užtikrina, kad viena ar daugiau operacijų būtų įgyvendinamos laikantis susitarimo, kurį sudarė vadovaujančioji institucija ir ta įstaiga, nuostatų.

Toks įgaliojimas turi neprieštarauti vadovaujančiosios institucijos ir valstybių narių finansinei atsakomybei.

2. Tarpinė įstaiga, kuri atsako už visuotinės dotacijos administravimą, turi pateikti garantijas dėl savo mokumo ir kompetencijos administracinio ir finansų valdymo srityje. Paprastai ji įsteigiama arba atstovaujama regione ar regionuose, kuriems jos paskyrimo metu taikoma veiklos programa.

42 straipsnis

Įgyvendinimo taisyklės

Vadovaujančiosios institucijos ir tarpinės įstaigos susitarime visų pirma aprašomos:

- a) operacijos, kurios bus įgyvendinamos;
- b) paramos gavėjų atrankos kriterijai;
- c) fondų pagalbos dydžiai ir tą pagalbą reglamentuojančios taisyklės, įskaitant priskaičiuotų palūkanų naudojimą;
- d) 58 straipsnio 1 dalyje nustatytas visuotinių dotacijų monitoringo, vertinimo ir finansinės kontrolės užtikrinimo mechanizmas, kurį taiko vadovaujančioji institucija, įskaitant neteisėtai sumokėtų sumų išieškojimo ir sąskaitų pateikimo procedūras;
- e) finansinės garantijos arba lygiavertės priemonės naudojimas.

4 SKIRSNIS

TECHNINĖ PAGALBA

43 straipsnis

Techninė pagalba Komisijos iniciatyva

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondai, laikydami 0,30% savo atitinkamų metinių skiriamų lėšų ribos, gali finansuoti parengiamąjį, monitoringo, administracinę ir techninę paramą, vertinimo, audito ir tikrinimo priemones, reikalingas šiam reglamentui įgyvendinti. Šie veiksmai įgyvendinami, laikantis Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 53 straipsnio 2 dalies ir to reglamento visų kitų nuostatų bei jo įgyvendinimo procedūrų, taikomų tokiai biudžeto įgyvendinimo rūšiai.

Šie veiksmai apima:

- a) tyrimus, susijusius su Bendrijos strateginių gairių, Komisijos metinės ataskaitos ir kas trejus metus teikiamos sanglaudos ataskaitos rengimu;
 - b) vertinimus, ekspertų ataskaitas, statistinius duomenis ir tyrimus, įskaitant bendro pobūdžio, susijusius su fondų veikla;
 - c) priemones, skirtas partneriams, fondų pagalbos gavėjams ir plačiajai visuomenei, taip pat ir informacines priemones;
 - d) priemones, skirtas informacijai skleisti, ryšių nustatymui, informuotumui, bendradarbiavimui bei keitimuisi patirtimi visoje Sąjungoje skatinti;
 - e) kompiuterizuotų valdymo, monitoringo, tikrinimo ir vertinimo sistemų įrengimą, eksploatavimą ir sujungimą;
 - f) vertinimo metodų tobulinimą ir gerinimą keitimąsi informacija apie praktikas šiose srityje.
2. Komisija 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą dėl pirmojoje dalyje išvardytų veiksmų, kai yra numatytas ERPF arba Sanglaudos fondo įnašas.
 3. Komisija, pasikonsultavusi su 105 straipsnyje nurodytu komitetu, 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka priima sprendimą dėl pirmojoje dalyje išvardytų veiksmų, kai yra numatytas ESF įnašas.

Valstybių narių techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva fondai gali finansuoti kiekvienos veiklos programos parengiamuosius, valdymo, monitoringo, vertinimo, informacinius ir kontrolės veiksmus bei veiksmus, skirtus gerinti fondų pagalbos įgyvendinimo administracinius gebėjimus, laikydamiesi šių ribų:
 - a) 4% visos sumos, skirtos kiekvienai veiklos programai pagal „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslus;
 - b) 6% visos sumos, skirtos kiekvienai programai pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą.
2. „Konvergencijos“ tikslui skirtos techninės pagalbos priemonės gali būti įgyvendinamos iki 4% viso asignavimo ribos, rengiant specialias veiklos programas.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

VEIKSMINGUMAS

I SKYRIUS

VERTINIMAS

Bendrosios nuostatos

1. Vertinimo objektas yra Bendrijos strateginės gairės, nacionalinės strategijos orientaciniai metmenys ir veiklos programos.

Vertinimų tikslas – pagerinti fondų pagalbos kokybę, veiksmingumą ir darną bei patobulinti veiklos programų įgyvendinimą. Taip pat vertinamas jų poveikis, atsižvelgiant į Bendrijos strateginius tikslus, Sutarties 158 straipsnį ir konkrečias struktūrines problemas, su kuriomis susiduria atitinkamos valstybės narės ir regionai, taip pat atsižvelgiant į tvarios plėtros būtinybę ir atitinkamus Bendrijos teisės aktus, susijusius su poveikiu aplinkai ir strateginiu aplinkos įvertinimu.
2. Vertinimas gali būti strateginio pobūdžio, kad galima būtų patikrinti programos arba programų grupės pokyčius Bendrijos ir nacionalinių prioritetų atžvilgiu. Jis gali būti operatyvinio pobūdžio, kad galima būtų padėti veiklos programos monitoringui. Vertinimai atliekami prieš programavimo laikotarpį, jo metu ir jam pasibaigus.

3. Už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų vertinimo veiksmų atlikimą atsako valstybė narė arba tam tikrais atvejais Komisija, laikantis proporcingumo principo ir remiantis valstybės narės ir Komisijos partneryste. Vertinimus atlieka nepriklausomi vertintojai. Rezultatai yra skelbiami, nebent institucija, kuri atsako už vertinimą, aiškiai tam paprieštarauja pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės susipažinti su dokumentais¹¹.
4. Vertinimai finansuojami iš techninės pagalbos biudžeto.
5. Komisija nustato vertinimo metodus ir standartus, kurie bus taikomi 104 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

46 straipsnis

Valstybių narių atsakomybė

1. Valstybės narės suteikia žmogiškuosius išteklius ir finansines lėšas, būtinas vertinimams atlikti, pasirūpina, kad būtų pateikti ir surinkti reikiami duomenys ir naudojami įvairia informacija, gauta taikant monitoringo sistemą.

Jos pagal „konvergencijos“ tikslą parengia vertinimo planą, kad pagerintų veiklos programų valdymą ir jų vertinimo pajėgumą. Šiame plane preliminariai įvertinama veikla, kurią valstybė narė rengiasi vykdyti skirtingais įgyvendinimo etapais.

2. Valstybės narės atlieka *ex-ante* (išankstinį) nacionalinės strategijos orientacinių metmenų vertinimą, kad nustatytų siūlomos intervencijos poveikį ir, kaip ji atitinka Bendrijos strategines gaires bei pasirinktus nacionalinius ir regioninius prioritetus.
3. Valstybės narės atlieka *ex-ante* (išankstinį) kiekvienos „konvergencijos“ tikslo veiklos programos vertinimą.

Esant „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui, jos atlieka arba visų veiklos programų vertinimą, arba kiekvieno fondo vertinimą, arba kiekvieno prioriteto vertinimą, arba kiekvienos veiklos programos vertinimą.

Ex-ante (išankstinio) vertinimo tikslas – optimizuoti biudžetinių lėšų paskirstymą veiklos programoms ir pagerinti programų rengimo kokybę. Atliekant vertinimą, nustatomi ir įvertinami vidutinės trukmės ir ilgalaikiai poreikiai, siekiami tikslai, laukiami rezultatai, skaičiais išreikšti tikslai, regionui siūlomos strategijos darnumas (jei reikia), Bendrijos pridedamoji vertė, mastas, koku reikia atsižvelgti į Bendrijos prioritetus, ankstesnio programavimo pamokos, įgyvendinimo, monitoringo, vertinimo ir finansų valdymo procedūrų kokybę.

¹¹ OL L 145, 2001 5 31, p. 43.

4. Kad įvertintų programavimo pažangą, atsižvelgdama į laikotarpio pradžioje priištus išpareigojimus, Bendrijos strateginių gairių įtraukimą ir nacionalinės strategijos orientacinius metmenis, kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip iki 2010 m. atlieka visų kiekvieno tikslo veiklos programų vertinimą arba kiekvienos veiklos programos vertinimą.
5. Jei programų monitoringo metu išaiškėja, kad buvo gerokai nutolta nuo pirminių tikslų, ir jei pateikiami pasiūlymai peržiūrėti veiklos programas, valstybės narės programavimo laikotarpiu atlieka *ad hoc* vertinimą, susijusį su veiklos programų monitoringu. Rezultatai siunčiami veiklos programos monitoringo komitetui ir Komisijai.

47 straipsnis

Komisijos atsakomybė

1. Komisija atlieka vertinimus, kad galėtų būtų rengti ir kontroliuoti Bendrijos strategines gaires.
2. Komisija gali savo iniciatyva arba remdamasi partneryste su atitinkama valstybe narė atlikti 46 straipsnio 5 dalyje nurodytus *ad hoc* vertinimus.
3. Komisija, bendradarbiaudama su valstybe narė ir vadovaujančiomis institucijomis, kurios numato reikiamų duomenų surinkimą, atlieka kiekvieno tikslo *ex-post* vertinimą.

Jis apima visas kiekvieno tikslo veiklos programas; jo metu vertinamas lėšų naudojimo mastas, fondo programavimo efektyvumas ir veiksmingumas, socialinis ekonominis poveikis ir poveikis Bendrijos prioritetams.

Jis atliekamas kiekvieno tikslo atžvilgiu ir juo siekiama parengti išvadas ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos politikai.

Jo metu nustatomi veiksniai, lemiantys sėkmingą arba nesėkmingą veiklos programų įgyvendinimą (taip pat darnumo požiūriu), bei tinkama praktika.

Ex-post vertinimas baigiamas iki 2015 m. gruodžio 31 d.

II SKYRIUS

REZERVAI

48 straipsnis

Bendrijos kokybės ir veiklos rezervas

1. 2011 m. Taryba, vykstant metiniam aptarimui, kuris nurodytas 29 straipsnyje, paskirsto 20 straipsnyje nurodytą rezervą valstybėms narėms, taip atlygindama už pažangą, kuri buvo padaryta, palyginti su pirmine padėtimi:
 - a) „konvergencijos“ tikslui, remiantis šiais kriterijais:
 - i) bendrojo vidaus produkto vienam gyventojui augimas, apskaičiuotas NUTS II lygiu, atsižvelgiant į Bendrijos vidurkį, remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį;
 - ii) užimtumo lygio augimas NUTS II lygiu, nustatytas remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį;
 - b) „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui, remiantis šiais kriterijais:
 - i) proporcingai regionams, kurie 2007–2010 m. mažiausiai 50% jiems skirto ERPF asignavimo išleido su naujovėmis susijusiai veiklai, nurodytai Reglamento (EB) Nr. [...] 5 straipsnio 1 dalyje;
 - ii) užimtumo lygio augimas NUTS II lygiu, nustatytas remiantis turimais duomenimis apie 2004–2010 m. laikotarpį.
2. Kiekviena valstybė narė skirsto veiklos programoms atitinkamas sumas, atsižvelgdama į pirmesnėje dalyje nurodytus kriterijus.

49 straipsnis

Nacionalinis specialusis rezervas

1. Valstybė narė atideda 1% struktūrinių fondų metinio įnašo „konvergencijos“ tikslui ir 3% struktūrinių fondų metinio įnašo „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslui, kad turėtų lėšų finansuoti nenumatytas vietas ir sektorių krizes, susijusias su ekonominiu ir socialiniu pertvarkymu arba prekybos atvėrimo padariniais.

Šis rezervas papildo veiklos programas, gerindamas suinteresuotų darbuotojų galimybes prisitaikyti ir atitinkamų regionų ekonomikos įvairinimą.

2. Imdamasi priemonių dėl pirmesnėje dalyje nurodytų krizių, kiekviena valstybė narė siūlo specialias veiklos programas dėl biudžetinių išipareigojimų, apimančias visą laikotarpį.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINIS FONDŲ ĮNAŠAS

I SKYRIUS

FONDŲ ĮNAŠAS

50 straipsnis

Įnašo dydžių koregavimas

Fondų įnašai koreguojami atsižvelgiant į:

- a) konkrečių problemų, ypač ekonominio, socialinio ar teritorinio pobūdžio problemų, sunkumą;
- b) kiekvieno prioriteto svarbą Bendrijos prioritetams, išdėstytiems Bendrijos strateginėse gairėse;
- c) aplinkos apsaugą ir jos gerinimą, pirmiausia atsargumo principą, atsargumo priemonių principą ir principą „teršėjas moka“;
- d) privataus finansavimo sutelkimo mastą atitinkamose srityse, pirmiausia remiantis valstybinėmis privačiomis partnerystėmis.

51 straipsnis

Fondų įnašas

1. Veiklos programą patvirtinančiu sprendimu nustatoma didžiausia Fondo įnašo norma ir didžiausia suma kiekvienai veiklos programai pagal kiekvieną prioritetą. Sprendime atskirai nurodomi asignavimai, regionams, gaunantiems laikinąją pagalbą.
2. Fondų įnašas skaičiuojamas, atsižvelgiant į bendrą viešųjų išlaidų sumą.
3. Fondų skiriami įnašai kiekvienam prioritetui gali siekti tokią didžiausią sumą:
 - a) 85% viešųjų išlaidų, kurias bendrai finansuoja Sanglaudos fondas;

- b) 75% viešųjų išlaidų, kurias bendrai finansuoja ERPF arba ESF pagal veiklos programas regionuose, atitinkančiuose „konvergencijos“ tikslo reikalavimus;
- c) 50% viešųjų išlaidų, kurias bendrai finansuoja ERPF arba ESF pagal veiklos programas, parengtas pagal „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą;
- d) 75% viešųjų išlaidų, kurias bendrai finansuoja ERPF pagal veiklos programas, parengtas pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą;
- e) bendro finansavimo dydis specialioms priemonėms, kurios finansuojamos iš papildomo asignavimo atokiausiems regionams, numatytiems 5 straipsnio 4 dalyje, yra 50% viešųjų išlaidų.

Nukrypstant nuo b punkto, jei regionai yra valstybėje narėje, kuriai taikoma Sanglaudos fondo pagalba, ypatingais ir tinkamai pagrįstais atvejais Bendrijos įnašas gali padidėti daugiausia iki 80% viešųjų išlaidų, kurias bendrai finansuoja ERPF arba ESF.

- 4. Maksimalus fondų įnašas padidinamas iki 85% viešųjų išlaidų veiklos programoms pagal „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslus atokiausiuose regionuose ir atokių Graikijos salų veiklos programoms pagal „konvergencijos“ tikslą.

52 straipsnis

Įnašo padidinimas

- 1. Nepaisant 51 straipsnyje nustatytų maksimalių sumų, ERPF įnašas veiklos programų prioritetams gali būti didinamas:
 - a) 10 procentinių punktų regionų bendradarbiavimui, nurodytam 36 straipsnio 4 dalies b punkte, pagal „konvergencijos“ ir „regionų užimtumo ir konkurencingumo“ tikslus;
 - b) 5 procentiniais punktais pagal „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslą, jei prioritetas daugiausia susijęs su vietovėmis, turinčiomis geografinių arba gamtinių kliūčių, kurios apibrėžiamos taip:
 - i) salose esančios valstybės narės, kurios atitinka Sanglaudos fondo finansavimo reikalavimus, ir kitos salos, išskyrus salas, kuriose yra valstybės narės sostinė arba kurios turi nuolatinį ryšį su pagrindine valstybės teritorija .
 - ii) kalnuotos vietovės, apibrėžtos valstybės narės nacionaliniuose įstatymuose;
 - iii) retai (mažiau kaip 50 gyventojų viename kvadratiniam kilometre) ir labai retai (mažiau kaip 8 gyventojai viename kvadratiniam kilometre) apgyvendintos vietovės;

- iv) vietovės, kurios 2004 m. balandžio 30 d. sutapo su Bendrijos išorinėmis sienomis ir kurios nuo tos dienos su jomis nebesutampa.

Padidinus įnašą vietovėms su geografinė arba gamtinė kliūtimi, bendra paramos suma prioritetui neturi viršyti 60% viešųjų išlaidų tam prioritetui.

- 2. Nepaisant 51 straipsnyje nustatytų maksimalių sumų, ESF įnašas veiklos programų prioritetams pagal „konvergencijos“ ir „regionų konkurencingumo ir užimtumo“ tikslus, regionų ir nacionalinių bendradarbiavimą skatinantiems veiksams gali būti padidintas 10 procentinių punktų. Šie veiksmai yra dalis konkretaus prioriteto.

53 straipsnis

Kitos nuostatos

- 1. Fondų įnašas kiekvienam prioritetui negali būti mažesnis už 20% viešųjų išlaidų.
- 2. Komisijos iniciatyva arba jos vardu įgyvendinamos techninės pagalbos priemonės gali būti finansuojamos 100%.
- 3. Per pagalbos teikimo laikotarpį, nurodytą 55 straipsnio 1 dalyje:
 - a) prioritetas vienu metu gali gauti pagalbą tik iš vieno fondo;
 - b) vienu metu operacija gali gauti pagalbą iš fondo tik pagal vieną veiklos programą.
- 4. Pagalba verslo įmonėms, viešoji pagalba, skiriama pagal veiklos programas, negali viršyti maksimalios valstybės pagalbos sumos.
- 5. Išlaidos, kurias fondai bendrai finansuoja, negali gauti pagalbos iš kitos Bendrijos finansinės priemonės.

II SKYRIUS

PROJEKTAI, IŠ KURIŲ GAUNAMOS PAJAMOS

54 straipsnis

Projektai, iš kurių gaunamos pajamos

- 1. Šiame reglamente projektas yra bet kuris projektas, susijęs su infrastruktūra, už kurios naudojimą naudotojai tiesiogiai moka mokesčius, ir bet kuri operacija, susijusi su žemės ar pastatų nuoma.

2. Viešosios išlaidos projektams, iš kurių gaunamos pajamos, skaičiuojamos pagal išlaidas investicijoms, atėmus grynąsias pajamas iš investicijų per konkretų atskaitinį laikotarpį. Skaičiuojant atsižvelgiama į pelningumą, kurio paprastai tikimasi iš atitinkamos kategorijos investicijų, ir į principą „moka teršėjas“ bei, jei būtina, teisingumo principą, susijusį su atitinkamos valstybės narės santykinė gerove.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys netaikomos projektams, kuriuos reglamentuoja taisyklės dėl valstybės pagalbos, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnyje.
4. Jeigu operacija visai arba iš dalies yra susijusi pardavimu, iš kurio gaunamos pajamos, tos pajamos išskaitomos iš bazinės sumos, skaičiuojant vadovaujančiosios institucijos Komisijai nurodytą sumą, kuri atitinka finansavimo sąlygas.

III SKYRIUS

IŠLAIDŲ ATITIKIMAS TAM TIKRIEMS REIKALAVIMAMS

55 straipsnis

Išlaidų atitikimas tam tikriems reikalavimams

1. Išlaidos atitinka fondų įnašui gauti nustatytus reikalavimus, jeigu paramos gavėjas jas faktiškai patyrė, atlikdamas operaciją nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. Iki laikotarpio, kai išlaidos ima atitikti tam tikrus reikalavimus, pradžios bendrai finansuojamos operacijos neturi būti atliktos.

Išlaidos pagrindiniams projektams atitinka reikalavimus įnašui gauti nuo projekto pateikimo Komisijai dienos.

2. Išlaidos atitinka fondų įnašui gauti nustatytus reikalavimus tik tuo atveju, jei jos susijusios su operacijomis, dėl kurių sprendimą priėmė atitinkamos veiklos programos vadovaujančioji institucija arba jei jis buvo priimtas jos atsakomybe, remiantis monitoringo komiteto nustatytais kriterijais.

Naujos išlaidos, kurios įtraukiamos taisant veiklos programą, kaip nurodyta 32 straipsnyje, pradeda atitikti tam tikrus reikalavimus nuo tos dienos, kai Komisija gauna prašymą pataisyti veiklos programą. Ši nuostata netaikoma veiklos programoms, kurios nurodytos 36 straipsnio 5 dalyje.

3. Taisyklės dėl išlaidų atitikimo tam tikriems reikalavimams nustatomos nacionaliniu mastu, laikantis išlygos, numatytos kiekvieno fondo konkrečiuose reglamentuose. Jos taikomos visoms viešosioms išlaidoms, deklaruotoms veiklos programoje.
4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys neprieštarauja 43 straipsnyje nurodytoms išlaidoms.

IV SKYRIUS

OPERACIJŲ PATVARUMAS

56 straipsnis

Operacijų patvarumas

1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija užtikrina, kad operacijai būtų paliktas fondų įnašas tik tuo atveju, jei ta operacija per septynerius metus nuo kompetentingų nacionalinės valdžios institucijų arba vadovaujančiosios institucijos finansavimo sprendimo priėmimo dienos nebuvo gerokai pataisyta:
 - a) tokiu būdu, kad būtų padarytas poveikis jos pobūdžiui arba jos įgyvendinimo sąlygoms, arba kad firmai arba valstybės įstaigai būtų suteiktas neleistinas pranašumas;
 - b) pasikeitus infrastruktūros objekto nuosavybės pobūdžiui arba nutraukus gamybinę veiklą.
2. Vadovaujančioji institucija informuoja Komisiją apie bet kokį tokį taisymą. Komisija informuoja kitas valstybes nares.
3. Neteisėtai sumokėtos sumos išieškamos pagal 99–103 straipsnius.
4. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įmonėms, kurioms, perkėlus gamybinę veiklą valstybėje narė arba į kitą valstybę narę, taikoma arba buvo taikoma išieškojimo procedūra pagal šio straipsnio 3 dalį, nebūtų skiriamas fondų įnašas.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMAS, MONITORINGAS IR KONTROLĖ

I SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

57 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

1. Valstybių narių parengtose veiklos programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- a) aiškiai apibrėžiamos su valdymu ir kontrole susijusių įstaigų funkcijos ir jos aiškiai paskirstomos kiekvienoje įstaigoje;
 - b) aiškiai atskiriamos įstaigų, susijusių su valdymu, išlaidų tvirtinimu ir kontrole, funkcijos ir tos funkcijos kiekvienoje įstaigoje;
 - c) kiekvienai įstaigai numatomos reikiamos lėšos jai paskirtoms funkcijoms vykdyti;
 - d) numatomas veiksmingas vidaus audito mechanizmas;
 - e) numatomos patikimos apskaitos, monitoringo ir finansinių ataskaitų teikimo sistemos kompiuterizuota forma;
 - f) numatoma veiksminga ataskaitų teikimo ir monitoringo sistema, jei užduotys yra pavedamos atlikti kažkam kitam;
 - g) numatomi procedūrų, kaip atlikti funkcijas, vadovai;
 - h) numatomas efektyvus mechanizmas, kaip tikrinti, ar sistema veikia tinkamai;
 - i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
 - j) numatomos ataskaitų dėl netikslumų bei neteisėtai sumokėtų sumų išieškojimo teikimo ir jų monitoringo procedūros.
2. Šio straipsnio 1 dalies b, c, d, f ir h punktuose nustatytos priemonės yra proporcingos viešosioms išlaidoms, nurodytoms atitinkamoje veiklos programoje.

58 straipsnis

Institucijų skyrimas

1. Kiekvienai veiklos programai valstybė narė skiria:
- a) vadovaujančiąją instituciją: tai valstybės narės paskirta institucija arba valstybinė ar privati nacionalinė, regioninė ar vietos įstaiga arba valstybė narė, kai ji pati vykdo šią funkciją, kad tvarkytų veiklos programą;
 - b) tvirtinimo instituciją: tai valstybės narės paskirta įstaiga arba vietos, regioninės ar nacionalinės valdžios institucija, kad tvirtintų išlaidų deklaracijas ir mokėjimo paraiškas, prieš jas siunčiant Komisijai;
 - c) audito instituciją: tai kiekvienai veiklos programai valstybės narės paskirta įstaiga, kuri veikia nepriklausomai nuo vadovaujančiosios institucijos ir tvirtinimo institucijos ir kuri tikrina, ar valdymo ir kontrolės sistema veikia patikimai.

2. Be ankstesnėje dalyje nurodytų institucijų valstybė narė taip pat skiria kompetentingą įstaigą, kad ji priimtų mokėjimus, kuriuos atlieka Komisija ir įstaiga arba įstaigos, kurios atsako už mokėjimą paramos gavėjams.
3. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su tomis institucijomis ir įstaigomis bei jos santykius su Komisija.

Nepažeisdama šio reglamento, valstybė narė nustato tų institucijų tarpusavio santykius; jos atlieka savo uždavinius, visiškai laikydamosi atitinkamos valstybės narės institucinės, teisinės ir finansinės sistemų.
4. Pagal 57 straipsnio 1 dalies b punktą ta pati įstaiga gali atlikti kelias arba visas valdymo, mokėjimo, tvirtinimo ir kontrolės funkcijas.
5. Veiklos programoms pagal „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslą Reglamente (EB) Nr. [...] nustatomos konkrečios valdymo ir kontrolės taisyklės.
6. Komisija 104 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka priima išsamias taisykles, kurios įgyvendina 59, 60 ir 61 straipsnius.

59 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos funkcijos

Vadovaujančioji institucija atsako už efektyvų, veiksmingą ir tinkamą veiklos programos valdymą bei įgyvendinimą ir ypač ji turi:

- a) užtikrinti, kad operacijos būtų atrenkamos finansavimui pagal veiklos programai taikytinus kriterijus ir kad jos visą įgyvendinimo laikotarpį atitiktų taikomas Bendrijos ir nacionalines taisykles;
- b) tikrinti, kaip pristatomi bendrai finansuojami produktai ir teikiamos bendrai finansuojamos paslaugos, ir, ar deklaruotos operacijų išlaidos iš tikrųjų buvo patirtos ir ar jos atitinka Bendrijos ir nacionalines taisykles;
- c) užtikrinti, kad būtų taikoma sistema, skirta kompiuterizuota forma fiksuoti ir saugoti išsamią veiklos programos kiekvienos operacijos apskaitos įrašus, ir kad būtų renkami duomenys apie įgyvendinimą, kurie yra būtini finansų valdymui, monitoringui, kontrolei ir vertinimui;
- d) užtikrinti, kad paramos gavėjai ir kitos įstaigos, susijusios su operacijų įgyvendinimu, taikytų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su operacija susijusiems sandoriams;
- e) užtikrinti, kad veiklos programų vertinimai, nurodyti 46 straipsnyje, būtų atliekami laikantis šiame reglamente nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, kuriuos kartu nustato Komisija ir valstybė narė;

- f) nustatyti procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir patikrinimais susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi, laikantis 88 ir 98 straipsniuose nustatytų reikalavimų;
- g) užtikrinti, kad tvirtinimo institucija gautų visą tvirtinimui atlikti būtiną informaciją apie procedūras ir patikrinimus, atliekamus išlaidų atžvilgiu;
- h) vadovauti monitoringo komitetui ir teikti jam dokumentus, būtinus kontroliuojant veiklos programos įgyvendinimo kokybę, atsižvelgiant į jos konkrečius tikslus;
- i) rengti metines ir galutines įgyvendinimo ataskaitas, o patvirtinus jas monitoringo komitetui, teikti Komisijai;
- j) užtikrinti, kad būtų laikomasi informacijos ir viešumo reikalavimų, nustatytų 68 straipsnyje;
- k) teikti Komisijai informaciją, kuri leistų vertinti pagrindinius projektus.

60 straipsnis

Tvirtinimo institucijos funkcijos

Veiklos programos tvirtinimo institucija pirmiausia turi:

- a) kompiuterizuota forma rengti ir teikti Komisijai patvirtintas išlaidų ataskaitas ir mokėjimo paraiškas;
- b) tvirtinti, kad:
 - i) išlaidų ataskaita yra tiksli, gauta iš patikimų apskaitos sistemų ir parengta remiantis patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais;
 - ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikomas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant operacijas, atrinktas finansavimui pagal programai taikytinus kriterijus bei laikantis Bendrijos ir nacionalinių taisyklių;
- c) tvirtinimo sumetimais užtikrinti, kad ji gavo iš vadovaujančiosios institucijos tikslią informaciją apie procedūras ir patikrinimus, atliktus ataskaitose nurodytų išlaidų atžvilgiu;
- d) tvirtinimo sumetimais atsižvelgti į visų patikrinimų, kuriuos atliko audito institucija arba kurie buvo atlikti jos atsakomybe, rezultatus;
- e) kompiuterizuota forma saugoti Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;
- f) užtikrinti, kad būtų išieškamos Bendrijos lėšos, kurios buvo neteisėtai sumokėtos dėl nustatytų netikslumų, ir tam tikrais atvejais palūkanos, tvarkyti išieškomų sumų apskaitą ir grąžinti išieškotas sumas Komisijai, išskaičiuojant jas iš kitos išlaidų ataskaitos, kai įmanoma.

Audito institucijos funkcijos

1. Veiklos programos audito institucija pirmiausia turi:
 - a) užtikrinti, kad patikrinimai būtų atliekami laikantis tarptautinių audito standartų, siekiant patikrinti, ar veiklos programos valdymo ir kontrolės sistema yra veiksminga;
 - b) užtikrinti, kad būtų atliekami tinkamai atrinktų operacijų patikrinimai, siekiant patikrinti deklaruotas išlaidas;
 - c) per šešis mėnesius nuo veiklos programos patvirtinimo pateikti Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos įstaigos, kurios atliks a ir b punktuose nurodytus patikrinimus, naudojamas metodas, atrankos metodas, naudojamas tikrinant operacijas, ir preliminarus patikrinimų planas, užtikrinantis, kad būtų patikrintos pagrindinės įstaigos ir kad patikrinimai būtų tolygiai išsidėstę programavimo laikotarpiu;
 - d) jeigu bendros sistemos taikomos daugiau nei vienoje veiklos programoje, pagal c punktą gali būti pateikta viena bendra audito strategija;
 - e) iki kiekvienų metų nuo 2008 iki 2016 m. birželio 30 d.:
 - i) parengti metinę kontrolės ataskaitą, kurioje būtų pateikti veiklos programos patikrinimų, atliktų praėjusiais metais pagal audito strategiją, rezultatai ir nurodyti programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai. Informacija apie 2014 ir 2015 metus gali būti įtraukta į galutinę ataskaitą, papildydama pagrįstumo deklaraciją;
 - ii) pateikti išvadą, ar valdymo ir kontrolės sistema buvo veiksminga, ir taip argumentuotai užtikrinti, kad tais metais Komisijai pateiktos išlaidų ataskaitos yra teisingos ir kad sandoriai, kuriais jos pagrįstos, yra teisėti ir reguliarūs.
 - f) teikti informaciją dėl patikrinimų ir išvadų, kuri gali būti sujungta į vieną ataskaitą, kai kelioms veiklos programoms taikoma bendra sistema;
 - g) užbaigus veiklos programą, pateikti deklaraciją, kurioje būtų įvertintas paraiškos galutiniam likučiui apmokėti pagrįstumas ir galutinėje išlaidų ataskaitoje nurodytų sandorių, kuriais ji pagrįsta, teisėtumas ir reguliarumas; deklaraciją pagrindžia galutinė kontrolės ataskaita.
2. Jeigu a ir b punktuose nurodytus patikrinimus atlieka ne audito institucija, o kita institucija, audito institucija užtikrina, kad šios įstaigos veiktų pakankamai nepriklausomai ir kad patikrinimai būtų atliekami, laikantis tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų.

II SKYRIUS

MONITORINGAS

62 straipsnis

Monitoringo komitetas

Kiekvienai veiklos programai valstybė narė, sutinkant vadovaujančiajai institucijai ir pasikonsultavusi su partneriais, įsteigia monitoringo komitetą.

Kiekvienas monitoringo komitetas įsteigimas per tris mėnesius nuo veiklos programą patvirtinančio sprendimo priėmimo.

Jis parengia savo darbo tvarkos taisykles, atsižvelgdamas į atitinkamos valstybės narės institucinę, teisinę ir finansinę struktūrą, ir priima jas, sutinkant vadovaujančiajai institucijai.

63 straipsnis

Sudėtis

1. Monitoringo komitetui pirmininkauja valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos atstovas.

Jo sudėtį nustato valstybė narė; jame turi dalyvauti 10 straipsnyje nurodyti partneriai ir vadovaujančioji institucija.

2. Komisijos atstovas gali savo iniciatyva dalyvauti monitoringo komiteto darbe patarėjo teisėmis. EIB ir EIF atstovas gali dalyvauti patarėjo teisėmis svarstant veiklos programas, kurioms skiriamas to banko ar fondo įnašas.

64 straipsnis

Uždaviniai

Monitoringo komitetas įsitikina, kaip veiksmingai ir kokybiškai įgyvendinama veiklos programa, atsižvelgdamas į šias nuostatas:

- a) per keturis mėnesius nuo veiklos programos patvirtinimo jis svarsto ir tvirtina finansuojamų operacijų atrankos kriterijus. Atrankos kriterijai peržiūrimi, atsižvelgiant į programavimo poreikius;
- b) remdamasis vadovaujančiosios institucijos pateiktais dokumentais, jis reguliariai tikrina, kokia pažanga padaryta siekiant konkrečių veiklos programos tikslų;

- c) jis tikrina įgyvendinimo rezultatus, visų pirma rezultatus, gautus siekiant tikslų, kurie nustatyti kiekvienam prioritetui, ir 46 straipsnio 5 dalyje nurodytų vertinimų rezultatus;
- d) jis svarsto ir tvirtina metinę ir baigiamąją įgyvendinimo ataskaitas, nurodytas 66 straipsnyje, prieš siūsdamas jas Komisijai;
- e) jis informuojamas apie metinę kontrolės ataskaitą ir visas Komisijos pastabas, kurių ji gali turėti, patikrinusi tą ataskaitą;
- f) valstybės narės iniciatyva jis gali būti informuotas apie 27 straipsnyje nurodytą metinę ataskaitą;
- g) jis gali siūlyti vadovaujančiajai institucijai pataisyti ar peržiūrėti veiklos programą, kad būtų pasiekti 3 straipsnyje nustatyti fondų tikslai arba pagerėtų jos valdymas, įskaitant ir finansų valdymą;
- h) jis svarsto ir tvirtina visus pasiūlymus, susijusius su Komisijos sprendimo dėl fondų įnašo turinio pakeitimu.

65 straipsnis

Monitoringo mechanizmas

1. Vadovaujančioji institucija ir monitoringo komitetas užtikrina, kad veiklos programa būtų įgyvendinama kokybiškai.
2. Vadovaujančioji institucija ir monitoringo komitetas atlieka monitoringą, remdamiesi veiklos programoje nurodytais finansiniais rodikliais ir įgyvendinimo, rezultatų ir poveikio rodikliais.

Jeigu pagalbos pobūdis leidžia, statistiniai duomenys suskirstomi pagal lytį ir ūkio subjektų gavėjų dydį.
3. Komisija, remdamasi partneryste su valstybėmis narėmis, tikrina rodiklius, kurie būtini veiklos programos monitoringui ir vertinimui.

66 straipsnis

Metinė ataskaita ir baigiamoji įgyvendinimo ataskaita

1. Pirmą kartą 2008 m. ir iki kiekvienų metų birželio 30 d. vadovaujančioji institucija išsiunčia Komisijai metinę ataskaitą apie veiklos programos įgyvendinimą. Iki 2016 m. birželio 30 d. vadovaujančioji institucija išsiunčia Komisijai baigiamąją veiklos programos įgyvendinimo ataskaitą.

2. Siekiant susidaryti aiškia nuomonę apie veiklos programos įgyvendinimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodytose ataskaitose yra pateikiama toliau nurodyta informacija:

- a) pažanga, pasiekta įgyvendinant veiklos programą ir prioritetus, atsižvelgiant į jų konkrečius, patikrinamus tikslus, nurodant skaičiais, jeigu galima tai padaryti, fizinius rodiklius ir įgyvendinimo, rezultatų bei poveikio prioritetui rodiklius;
- b) finansinis veiklos programos įgyvendinimas, nurodant kiekvienam prioritetui paramos gavėjo sumokėtas išlaidas ir atitinkamą valstybės įnašą, visus iš Komisijos gautus mokėjimus, ir 65 straipsnio 2 dalyje nurodytų finansinių rodiklių nurodymas skaičiais;
- c) tam tikrais atvejais – finansinis įgyvendinimas laikinąją pagalbą gaunančiose vietovėse nurodomas kiekvienoje veiklos programoje atskirai;
- d) finansinis įgyvendinimas pagal pagalbos sritis, kuri Komisija tvirtina 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka;
- e) priemonės, kurių ėmėsi vadovaujančioji institucija ir monitoringo komitetas kokybiškam ir veiksmingam įgyvendinimui užtikrinti, visų pirma:
 - i) monitoringo ir vertinimo priemonės, įskaitant susitarimus dėl duomenų rinkimo;
 - ii) suvestinė visų svarbių problemų, atsiradusių įgyvendinant veiklos programą ir imantis priemonių, įskaitant tas, kurių buvo imtasi pagal pastabas, pateiktas pagal 67 straipsnį;
 - iii) techninės pagalbos naudojimas;
- f) priemonės, kurių buvo imtasi informuoti apie veiklos programą ir jai viešinti;
- g) pareiškimas, kad įgyvendinant veiklos programas buvo laikomasi Bendrijos teisės, ir tam tikrais atvejais nurodymas atsiradusių problemų ir priemonių, kurių buvo imtasi joms spręsti;
- h) pagrindinių projektų ir visuotinių dotacijų pažanga ir finansavimas;
- i) informacija apie taisykles, reglamentuojančias lengvatinį finansavimą vietovėse su gamtine kliūtimi;
- j) naudojimasis vadovaujančiajai institucijai arba kitai valstybės institucijai veiklos programos įgyvendinimo laikotarpiu gražinta pagalba.

Komisijai perduotos informacijos išsamumas yra proporcingas bendrai atitinkamos veiklos programos viešųjų išlaidų sumai.

3. Priimtinomis laikomos tos ataskaitos, kuriose yra nurodyta visa šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija. Komisija priima sprendimą dėl metinės ataskaitos tinkamumo per 10 darbo dienų.

4. Komisija priima sprendimą dėl metinės įgyvendinimo ataskaitos, kurią pateikė vadovaujančioji institucija, turinio per du mėnesius. Sprendimui dėl baigiamosios veiklos programos ataskaitos priimti nustatomas penkių mėnesių terminas. Jeigu Komisija neatsako per nustatytą terminą, ataskaita laikoma priimta.

67 straipsnis

Metinis programų patikrinimas

1. Kiekvienais metais, pateikus 66 straipsnyje nurodytą metinę įgyvendinimo ataskaitą, siekdamas pagerinti įgyvendinimą, Komisija ir vadovaujančioji institucija, laikydamosi taisyklių, kurios turi būti nustatytos suderinus jas su valstybe narė ir atitinkama vadovaujančiąja institucija, tikrina, kokia buvo padaryta pažanga, įgyvendinant veiklos programą, kokie per praėjusius metus buvo pasiekti pagrindiniai rezultatai, kaip vyko finansinis įgyvendinimas, bei kitus veiksnius.

Taip pat gali būti tikrinami visi valdymo ir kontrolės sistemos funkcionavimo aspektai, nurodyti metinėje kontrolės ataskaitoje, kuri minima 61 straipsnio 1 dalies e punkto i papunktyje.

2. Atlikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą tikrinimą, Komisija gali pateikti valstybei narėi ir vadovaujančiajai institucijai pastabas, kuri informuoja apie tai monitoringo komitetą. Valstybė narė informuoja Komisiją, kokių veiksmų buvo imtasi, atsižvelgiant į tas pastabas.
3. Kai galima atlikti pagalbos, suteiktos 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, *ex-post* vertinimą, bendrieji rezultatai tikrinami kito metinio patikrinimo metu.

III SKYRIUS

INFORMACIJA IR VIEŠUMAS

68 straipsnis

Informacija ir viešumas

Valstybės narės teikia informaciją apie bendrai finansuojamas programas ir operacijas bei viešina jas. Informacija yra skirta Europos piliečiams ir paramos gavėjams. Jos tikslas yra išryškinti Bendrijos vaidmenį ir užtikrinti fondų pagalbos skaidrumą.

Veiklos programos vadovaujančioji institucija atsako už jos viešinimą pagal šio reglamento įgyvendinimo taisykles, kurias Komisija priima 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

KONTROLĖ

1 SKIRSNIS

VALSTYBIŲ NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

69 straipsnis

Patikimas finansų valdymas

1. Valstybės narės turi užtikrinti patikimą veiklos programų finansų valdymą ir sandorių, kuriais jos pagrįstos, teisėtumą ir reguliarumą.
2. Jos užtikrina, kad vadovaujančiosios institucijos, tvirtinimo institucijos, tarpinės įstaigos, audito institucijos ir kitos suinteresuotosios įstaigos būtų tinkamai konsultuojamos, kaip kurti 57–61 straipsniuose nurodytas valdymo ir kontrolės sistemas, siekiant užtikrinti efektyvų ir teisingą Bendrijos finansavimo naudojimą.
3. Valstybės narės neleidžia atsirasti netikslumams, nustato ir taiso juos. Jos, laikydamosi taisyklių, praneša apie juos Komisijai ir nuolatos ją informuoja apie administracinių ir procesinių veiksmų eigą.

Tais atvejais, kai negalima išieškoti neteisėtai paramos gavėjui sumokėtų sumų, valstybė narė privalo grąžinti prarastas sumas į Europos Bendrijų biudžetą, nebent ji įrodo, kad nuostoliai buvo patirti ne dėl jos įvykdytų pažeidimų ar aplaidumo.

4. Remiantis 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka yra priimamos išsamios šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių įgyvendinimo taisyklės.

70 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš priimdamos veiklos programą, valstybės narės užtikrina, kad pagal 57–61 straipsnius būtų sukurtos veiklos programų valdymo ir kontrolės sistemos. Jos privalo užtikrinti, kad sistema funkcionuotų veiksmingai visu programavimo laikotarpiu.
2. Per tris mėnesius nuo kiekvienos veiklos programos patvirtinimo valstybės narės pateikia Komisijai sistemų aprašymą, kuriame apibūdinama vadovaujančiųjų ir tvirtinimo institucijų, tarpinių įstaigų ir vidaus audito sistemų, veikiančių tose

institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir visų kitų įstaigų, atliekančių patikrinimus jos atsakomybe, organizacija bei procedūros.

3. Šis aprašymas pateikiamas kartu su „atitikties įvertinimo įstaigos“ parengta ataskaita, kurioje išdėstomi sistemų įvertinimo rezultatai ir pateikiama nuomonė dėl jų atitikimo 57–61 straipsniams. Jeigu nuomonėje yra pastabų, ataskaitoje nurodomi trūkumai ir jų rimtumas. Valstybė narė, sutinkant Komisijai, parengia planą, kuriame pateikia taisomąsias priemones ir jų įgyvendinimo priemones.

„Atitikties įvertinimo įstaiga“ paskiriama vėliausiai veiklos programos priėmimo metu. Komisija gali sutikti, kad „atitikties įvertinimo įstaiga“ taptų veiklos programos audito institucija, jei ji turi reikiamą statusą. „Atitikties įvertinimo įstaiga“ privalo veikti pakankamai nepriklausomai ir atlikti savo darbą, laikydamasi tarptautinių audito standartų.

4. Jeigu sistemos naudojamos daugiau kaip vienai veiklos programai, bendrų sistemų aprašymas gali būti pateiktas pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis vienoje ataskaitoje.
5. Remiantis 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka yra priimamos išsamios šio straipsnio 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės.

2 SKIRSNIS

KOMISIJOS ĮSIPAREIGOJIMAI

71 straipsnis

Komisijos įsipareigojimai

1. Komisija 70 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, ar valstybė narė sukūrė valdymo ir kontrolės sistemas, atitinkančias 57–61 straipsnius, ir, remdamasi metinėmis kontrolės ataskaitomis bei savo patikrinimais, įsitikina, ar veiklos programų įgyvendinimo laikotarpiu sistemos funkcionuoja veiksmingai.
2. Nepažeisdami valstybių narių atliekamų patikrinimų, Komisijos pareigūnai arba Komisijos įgalioti atstovai, pranešę mažiausiai prieš vieną darbo dieną, gali atlikti patikrinimus vietoje, kad įsitikintų, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia veiksmingai; jų metu gali būti tikrinamos į veiklos programą įtrauktos operacijos. Valstybės narės pareigūnai arba įgalioti atstovai gali dalyvauti tokiuose patikrinimuose.
3. Komisija gali pareikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimą vietoje ir patikrintų, ar sistemos funkcionuoja tinkamai, arba patikrintų vieno ar kelių sandorių teisingumą. Komisijos atstovai arba įgalioti Komisijos atstovai gali dalyvauti tokiuose patikrinimuose.

Bendradarbiavimas su valstybių narių kontrolės įstaigomis

1. Komisija bendradarbiauja su veiklos programų audito institucijomis, kad galėtų koordinuoti jų atitinkamus kontrolės planus ir audito metodus, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimus, kad būtų kuo veiksmingiau naudojamosi kontrolės ištekliais ir nesidubliuotų darbas.

Komisija ir audito institucijos reguliariai susitinka (paprastai bent kartą per metus), kad galėtų kartu tikrinti metinę audito ataskaitą, pateiktą pagal 61 straipsnį, keistis nuomonėmis dėl klausimų, susijusių su veiklos programų valdymo ir kontrolės gerinimu.

Komisija pateikia savo pastabas dėl audito strategijos, pateiktos pagal 61 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius arba per pirmąjį posėdį po jos priėmimo.

2. Rengdama savo audito strategiją, Komisija nustato veiklos programas, kurių atžvilgiu pagal 61 straipsnį pateiktoje nuomonėje dėl sistemos atitikties nėra pastabų arba kurių atžvilgiu pastabos buvo atšauktos, pritaikius taisomąsias priemones, kai audito institucijos audito strategija yra patenkinama ir kai, remiantis Komisijos ir valstybės narės atliktų patikrinimų rezultatais, buvo gauta pagrįsta garantija, kad valdymo ir kontrolės sistemos funkcionuoja veiksmingai.
3. Dėl šių programų Komisija gali informuoti suinteresuotąsias valstybes nares, kad vertindama išlaidų teisingumą, teisėtumą ir reguliarumą, ji daugiausia remsis audito institucijos nuomone ir atliks savo patikrinimus vietoje tik išimtinėmis aplinkybėmis.

3 SKIRSNIS

PROPORCINGOS NUOSTATOS KONTROLĖS SRITYJE

Proporcingos kontrolės mechanizmas

1. Programoms, kurioms bendro finansavimo iš Bendrijos fondų lygis neviršija 33% viešųjų išlaidų pagal veiklos programą, o fondų suma neviršija 250 mln. eurų, nuostatos, nurodytos 61 straipsnio c, d punktuose ir e punkto i papunktyje, netaikomos.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų programų atveju valstybė narė gali pasinaudoti galimybe įsteigti pagal nacionalines taisykles įstaigas ir nustatyti procedūras, skirtas 59 straipsnio b punkte ir 60 bei 61 straipsniuose nustatytoms funkcijoms atlikti. Jeigu valstybė narė naudojasi šia galimybe, 58 straipsnio 1 dalies b ir c punktų bei 60 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatos netaikomos.

Tais atvejais, kai Komisija priima 59, 60 ir 61 straipsnių įgyvendinimo taisykles, ji nurodo, kokios nuostatos nebus taikomos toms valstybėms narėms, kurios naudojasi pirmojoje pastraipoje nurodyta galimybe.

3. 70 straipsnio 3 dalis taikoma *mutatis mutandis*, jei valstybė narė naudojasi šio straipsnio 2 dalies pirmojoje pastraipoje nurodyta galimybe.
4. Dėl visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų veiklos programų, nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė naudojasi šio straipsnio 2 dalyje nurodyta aplinkybe, jei nuomonėje dėl sistemos atitikties nėra pastabų arba jei visos pastabos buvo atšauktos, pritaikius taisomas priemones, Komisija gali informuoti suinteresuotą valstybę narę, kad vertinama deklaruotų išlaidų teisingumą, teisėtumą ir reguliarumą, ji daugiausia remsis audito institucijos arba valstybės narės paskirtos įstaigos (jei valstybė narė pasinaudojo minėta galimybe) pateikta nuomone ir atliks patikrinimus vietoje tik išimtinėmis aplinkybėmis.

Jeigu esama netikslumų, kurių laiku nenustatė nacionalinės audito institucijos arba kuriems nebuvo pritaikytos atitinkamos taisomosios priemonės, Komisija gali pareikalauti, kad valstybė narė pagal 71 straipsnio 3 dalį atliktų patikrinimus, arba ji pati gali atlikti savo patikrinimus pagal 71 straipsnio 2 dalį, kad įsitikintų, ar išlaidos deklaruotos teisingai, teisėtai ir reguliariai.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSŲ VALDYMAS

I SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

1 SKIRSNIS

BIUDŽETINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

74 straipsnis

Biudžetiniai įsipareigojimai

1. Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai veiklos programose (toliau – biudžetiniai įsipareigojimai) vykdomi kasmet kiekvienam fondui nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Pirmasis biudžetinis įsipareigojimas priimamas prieš Komisijai priimant sprendimą, patvirtinantį veiklos programą. Visus vėlesnius

įsipareigojimus Komisija priima remdamasi sprendimu skirti fondų įnašą, kaip nurodyta 31 straipsnyje.

2. Tais atvejais, kai valstybė narė nesiūlo taisyti veiklos programų, kaip nurodyta 36 straipsnio 5 dalyje, arba kai buvo atliktas koks nors mokėjimas, valstybė narė gali ne vėliau kaip iki n metų rugsėjo 30 d. paprašyti perkelti veiklos programų, susijusių su nacionaliniu specialiuoju rezervu, įsipareigojimus į kitas veiklos programas. Savo prašyme valstybė narė nurodo veiklos programas, į kurias įsipareigojimai pervedami.

2 SKIRSNIS

BENDROSIOS MOKĖJIMŲ TAISYKLĖS

75 straipsnis

Bendrosios mokėjimų taisyklės

1. Komisija fondų įnašą moka pagal biudžetinius įsipareigojimus. Visi mokėjimai priskiriami anksčiausiam atviram biudžetiniam įsipareigojimui
2. Mokėjimai gali būti avansiniai, tarpiniai ir likučio apmokėjimas. Juos atlieka valstybės narės paskirta įstaiga.
3. Ne vėliau kaip iki kiekvienų metų sausio 31 d. valstybės narės nusiunčia Komisijai savo prognozes, papildytas naujais duomenimis, apie paraiškas dėl mokėjimų einamaisiais ir kitais finansiniais metais.
4. Su finansinėmis operacijomis susiję mainai atliekami tarp Komisijos ir valstybių narių paskirtų institucijų elektroninėmis priemonėmis, remiantis įgyvendinimo taisyklėmis, kurias Komisija priima 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

76 straipsnis

Tarpinių mokėjimų ir likučio apmokėjimo skaičiavimo taisyklės

Tarpiniai mokėjimai ir likučio apmokėjimas skaičiuojami, taikant kiekvienam prioritetui nustatytą bendro finansavimo dydį viešosioms išlaidoms, patvirtintoms pagal tą prioritetą remiantis išlaidų ataskaita, kurią patvirtino už tvirtinimą atsakingą institucija.

77 straipsnis

Išlaidų ataskaita

1. Visose išlaidų ataskaitose kiekvienam prioritetui nurodoma išlaidų, kurias patyrė paramos gavėjai įgyvendindami operacijas, suma ir atitinkamas įnašas iš viešųjų

lėšų. Paramos gavėjų išlaidos turi būti pagrįstos gautomis sąskaitomis faktūromis arba apskaitos dokumentais, kurie turi tokią pat įrodomąją vertę.

Pagalbos schemų, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnyje, srityje Komisijai patvirtintos išlaidos yra paramos gavėjų išlaidos, už kurias pagalbą skirianti įstaiga atliko mokėjimą.

2. Išlaidų ataskaitose kiekvienai veiklos programai nurodomos sumokėtos išlaidos, susijusios su regionais, gaunančiais laikinąją pagalbą.
3. Finansų inžinerijos srityje, ypač rizikos kapitalo, garantinių ir paskolų fondų srityse, Komisijai patvirtinamos išlaidos, sumokėtos steigiant tokius fondus. Tačiau baigiant veiklos programą išlaidos nustatomos remiantis faktiniais kiekvieno fondo mokėjimais ir reikalavimus atitinkančiomis valdymo sąnaudomis.

78 straipsnis

Avansinių ir tarpinių mokėjimų kaupimas

1. Bendra atliktų avansinių ir tarpinių mokėjimų suma negali viršyti 95% fondų įnašo veiklos programai.
2. Kai pasiekama ši riba, tvirtinimo institucija toliau informuoja Komisiją apie n metų gruodžio 31 d. patvirtintas išlaidas, o taip pat apie sumas, kurios buvo tais metais išieškotos kiekvienam fondui – ne vėliau kaip iki n+1 sausio 31 d.

79 straipsnis

Mokėjimo paramos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, kad už mokėjimus atsakingas įstaiga užtikrintų, jog paramos gavėjai gaus iš viešųjų lėšų visą įnašo sumą kaip galima greičiau ir kad ji bus nebus sumokėta dalimis. Jokios sumos nėra atskaitomos arba jų mokėjimas sulaikomas, taip pat nėra nustatomas joks kitas specialus mokestis arba kitas lygiaverčio poveikio mokestis, kuris galėtų sumažinti paramos gavėjams mokamas sumas.

80 straipsnis

Euro naudojimas

Komisijos sprendimai, dėl veiklos programų, Komisijos išipareigojimai ir mokėjimai, patvirtintų išlaidų sumos ir mokėjimo prašymai iš valstybių narių išreiškiami ir vykdomi eurai 104 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

3 SKIRSNIS

IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

81 straipsnis

Mokėjimas

1. Priėmus Komisijai sprendimą, patvirtinantį fondų įnašą veiklos programai, Komisija sumoka valstybės narės paskirtai įstaigai vienkartinę avansinę sumą. Ši avansinė suma sudaro 7% struktūrinių fondų įnašo ir 10,5% Sanglaudos fondo įnašo tai veiklos programai. Ji gali būti išmokėta per dvejus finansinius metams, atsižvelgiant į turimas biudžeto lėšas.
2. Valstybės narės paskirta įstaiga grąžina Komisijai visą avansinę sumą, jei praėjus dvidešimt keturiems mėnesiams nuo tos dienos, kai Komisija sumokėjo pirmą avansinės sumos dalį, nebuvo gautas mokėjimo prašymas veiklos programai.

82 straipsnis

Palūkanos

Dėl išankstinio finansavimo priskaičiuotos palūkanos pervedamos į konkrečią veiklos programą ir turi būti atskaitytos iš galutinėje išlaidų ataskaitoje deklaruotų viešųjų išlaidų.

83 straipsnis

Apmokėjimas

Sumokėta avansinė suma išskaitoma iš sąskaitų, baigus veiklos programą.

4 SKIRSNIS

TARPINIAI MOKĖJIMAI

84 straipsnis

Tarpiniai mokėjimai

1. Tarpiniai mokėjimai atliekami kiekvienai veiklos programai.

2. Komisija atlieka tarpinius mokėjimus, gavusi pagrįstą garantiją, kad valstybės narės sukurtos veiklos programų valdymo ir kontrolės sistemos atitinka 58–61 straipsnius. Ši garantija yra pagrįsta nepriklausomos audito įstaigos, nurodytos 70 straipsnyje, ataskaita.

85 straipsnis

Mokėjimo prašymų tinkamumas

1. Komisija atlieka tarpinį mokėjimą, jei yra įvykdytos šios sąlygos:
 - a) remiantis 75 straipsniu Komisijai turi būti išsiųstas mokėjimo prašymas ir išlaidų ataskaita;
 - b) per visą kiekvienam prioritetui skirtą laikotarpį suteikta fondų pagalba negali viršyti didžiausios sumos;
 - c) vadovaujančioji institucija turi būti iki nustatyto termino išsiuntusi Komisijai naujausią metinę įgyvendinimo ataskaitą, laikantis 66 straipsnio 3 dalies reikalavimų;
 - d) operacijos(-ų), susijusios(-ų) su atitinkamame mokėjimo prašyme nurodytomis išlaidomis, atžvilgiu mokėjimai nebuvo sustabdyti, kaip nurodyta 91 straipsnyje, ir Komisija nebuvo pateikusi argumentuotos nuomonės dėl pažeidimo pagal Sutarties 226 straipsnį.
2. Jeigu viena iš sąlygų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, neįvykdoma, Komisija kuo greičiau informuoja valstybę narę ir tvirtinimo įstaigą, kad mokėjimo prašymas yra netinkamas.

86 straipsnis

Mokėjimo prašymų pateikimo data ir vėluojantys mokėjimai

1. Tvirtinimo institucija užtikrina, kad prašymai dėl tarpinių mokėjimų veiklos programoms būtų renkami ir siunčiami Komisijai, kiek įmanoma, tris skirtingus kartus per metus. Kad Komisija atliktų mokėjimą einamaisiais metais, mokėjimo prašymas gali būti pateiktas vėliausiai spalio 31 d.
2. Turėdama lėšų Komisija atlieka tarpinį mokėjimą ne vėliau kaip praėjus dviems mėnesiams po mokėjimo prašymo, atitinkančio 85 straipsnyje nurodytas sąlygas, įregistravimo dienos.

5 SKIRSNIS

LIKUČIO APMOKĖJIMASIR PROGRAMOS UŽBAIGIMAS

87 straipsnis

Likučio apmokėjimo sąlygos

1. Komisija apmoka likutį, jei iki 2016 m. birželio 30 d. gauna šiuos dokumentus:
 - a) likučio apmokėjimo prašymas ir išlaidų ataskaita pagal 75 straipsnio reikalavimus;
 - b) baigiamoji veiklos programos įgyvendinimo ataskaita, įskaitant 66 straipsnyje nurodytą informaciją;
 - c) 61 straipsnio g punkte nurodyta likučio apmokėjimo prašymo pagrįstumo ataskaita kartu su galutine audito ataskaita;

Likutis apmokamas, priėmus baigiamąją įgyvendinimo ataskaitą ir likučio apmokėjimo prašymo pagrįstumo ataskaitą.

2. Jeigu bet koks pirmesnėje dalyje nurodytų dokumentų vėliausiai iki 2016 m. birželio 30 d. Komisijai neišsiunčiamas, išipareigojimas dėl likučio apmokėjimo pagal 92 straipsnį automatiškai panaikinamas.
3. Turėdama lėšų Komisija apmoka likutį ne vėliau kaip per keturiasdešimt penkias dienas nuo baigiamosios ataskaitos ir likučio apmokėjimo prašymo pagrįstumo ataskaitos priėmimo dienos. Nepažeidžiant šio straipsnio 5 dalies, išipareigojimas dėl biudžetinio išipareigojimo likučio apmokėjimo panaikinamas praėjus šešiams mėnesiams nuo apmokėjimo.
4. Po 2016 m. birželio 30 d. į išlaidų ataskaitas negali būti įtrauktos jokios išlaidos, kurios nebuvo patvirtintos iki tos dienos.
5. Nepaisant Komisijos arba Europos Audito Rūmų atliktų patikrinimų rezultatų, likutis, kurį Komisija apmoka veiklos programai, gali būti pakeistas per devynis mėnesius nuo jo apmokėjimo dienos arba, jei valstybė narė turi apmokėti neigiamą likutį, per devynis mėnesius nuo debeto avizos išdavimo dienos.

88 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad visi patvirtinamieji dokumentai, susiję su atitinkamos veiklos programos išlaidomis ir patikrinimais, būtų prieinami Komisijai ir Audito Rūmams. Su dokumentais galima susipažinti mažiausiai trejus metus nuo veiklos programos

užbaigimo, nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių. Saugomi dokumentų originalai arba tekstai, kurie buvo patvirtinti kaip atitinkantys originalus, visuotinai priimtuose duomenų nešikliuose. Šio laikotarpio skaičiavimas gali nutrūkti, jeigu vyksta procesiniai veiksmai arba Komisijos deramai motyvuotu prašymu.

6 SKIRSNIS

MOKĖJIMŲ NUTRAUKIMAS, IŠSKAITYMAS IR SUSTABDYMAS

89 straipsnis

Nutraukimas

1. Įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas, kaip apibrėžta Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 nutraukia mokėjimo termino skaičiavimą maksimaliam šešių mėnesių laikotarpiui, iškilus abejonėms dėl valdymo ir kontrolės sistemų tinkamo funkcionavimo arba kai tam pareigūnui, tikrinant pastabas, pateiktas atlikus metinį patikrinimą, reikia gauti papildomos informacijos iš nacionalinės valdžios institucijų, arba jeigu jam kyla įtarimų, kad deklaruotose išlaidose yra didelių netikslumų, kurie buvo aptikti arba yra nuspėjami.

Komisija nedelsdama informuoja valstybę narę ir tvirtinimo instituciją apie šio nutraukimo priežastis. Valstybė narė imasi visų būtinų veiksmų, kad kuo greičiau pagerintų padėtį.

2. Jeigu išaiškėja, kad būtina priimti sprendimą pagal 90 ir 91 straipsnius ir šio straipsnio 1 dalį, pirmiau nurodytas nutraukimo laikotarpis pratęsimas maksimaliam šešių mėnesių laikotarpiui.

90 straipsnis

Išskaitymas

1. Komisija priima sprendimą išskaityti iš tarpinių mokėjimų 20% sumų, kurias ji turi padengti, jei buvo įgyvendinti pagrindiniai 70 straipsnio 3 dalyje minimo taisomųjų veiksmų plano elementai, o dideli trūkumai, nurodyti 61 straipsnio e punkto i papunktyje minimoje audito institucijos parengtoje programos metinėje ataskaitoje, buvo ištaisyti, tačiau dar reikia padaryti pakeitimų, kad Komisija gautų tinkamą garantiją dėl valdymo ir kontrolės sistemų.
2. Komisija priima sprendimą dėl išskaitymo, suteikusi valstybei narei galimybę pateikti per du mėnesius pastabas.
3. Tarpinių mokėjimų likutis apmokamas, priėmus visas būtinas priemones. Priešingu atveju, pagal 100 straipsnį gali būti taikomas finansinių klaidų taisymas.

91 straipsnis

Sustabdymas

1. Bendrija gali sustabdyti visus arba dalį tarpinių mokėjimų prioritetų arba programų lygiu, jei:
 - a) programos valdymo ir kontrolės sistema turi didelių trūkumų, kurie daro įtaką mokėjimų tvirtinimo procedūros patikimumui ir dėl kurių buvo imtasi taisomųjų priemonių; arba
 - b) patvirtintoje išlaidų ataskaitoje nurodytose išlaidose yra didelis netikslumas, kuris nebuvo ištaisytas; arba
 - c) valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų pagal 69 ir 70 straipsnius.
2. Komisija gali priimti sprendimą sustabdyti tarpinius mokėjimus, suteikusi valstybei narei galimybę per du mėnesius pateikti savo pastabas.
3. Komisija nutraukia tarpinių mokėjimų sustabdymą, jei, jos manymu, valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių sustabdymui panaikinti. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija gali priimti sprendimą sumažinti grynąją sumą arba atšaukti Bendrijos įnašą veiklos programai pagal 100 straipsnį.

7 SKIRSNIS

AUTOMATIŠKAS ĮSIPAREIGOJIMO PANAIKINIMAS

92 straipsnis

Principai

1. Komisija automatiškai panaikina tą veiklos programoje nustatyto biudžetinio įsipareigojimo dalį, kuri nebuvo panaudota avansiniams arba tarpiniams mokėjimams atlikti, arba kuriai ji negavo tinkamo mokėjimo prašymo, kaip apibrėžta 85 straipsnyje, iki antrųjų metų po tų metų, kai programai buvo patvirtintas biudžetinis įsipareigojimas, gruodžio 31 d.
2. Ta dalis įsipareigojimų, kuri 2015 m. gruodžio 31 d. yra vis dar neįvykdyta, automatiškai panaikinama, jei Komisija iki 2016 m. birželio 30 d. negauna tinkamo mokėjimo prašymo.
3. Jeigu šis reglamentas įsigalioja po 2007 m. sausio 1 d., laikotarpis, po kurio gali būti pirmą kartą automatiškai naikinamas įsipareigojimas, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, gali būti pratęstas pirmajam įsipareigojimui tiek mėnesių, kiek jų yra nuo 2007 m. sausio 1 d. iki pirmojo biudžetinio įsipareigojimo dienos.

Didelių projektų ir pagalbos režimų terminų skaičiavimas

Jeigu reikia, kad Komisija priimtų tolesnį sprendimą, kuris leistų įgyvendinti pagrindinį projektą arba pagalbos schemą, etinės sumos, kurių atžvilgiu gali būti automatiškai panaikintas išsipareigojimas, kaip nurodyta 92 straipsnio 1 dalyje, tikslinamos, atsižvelgiant į skirtumą tarp valstybės narės pateikto pirminio pagrindinio projekto arba pagalbos schemos grafiko ir pagrindinio projekto arba pagalbos schemos grafiko, kuris nustatomas Komisijai priėmus sprendimą dėl pagrindinio projekto arba pagalbos schemos. Išimtiniais ir deramai pagrįstais atvejais metinis grafikas gali būti pataisytas 40 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

Termino skaičiavimo nutraukimas dėl procesinių veiksmų ir administracinių skundų

Automatiško išsipareigojimo panaikinimo laikotarpio, nurodyto 92 straipsnio 1 dalyje, skaičiavimas nutraukiamas su konkrečiomis operacijomis susijusios sumos atžvilgiu, kol vyks stabdomąjį poveikį turintys procesiniai veiksmai arba bus nagrinėjamas administracinis skundas su sąlyga, kad iki $n+2$ metų gruodžio 31 d. valstybė narė išsiunčia Komisijai informaciją, nuroydama priežastis.

92 straipsnio 2 dalyje nurodyto termino skaičiavimas tai išsipareigojimų daliai, kuri 2015 m. gruodžio 31 d. dar nėra įvykdyta, nutraukiamas tokiomis pačiomis sąlygomis, kokiomis nutraukiamas termino skaičiavimas su konkrečiomis operacijomis susijusiai sumai.

Automatiško išsipareigojimo panaikinimo išlygos

Skaičiuojant automatišką išsipareigojimo panaikinimą, nėra atsižvelgiama į tai, kas išdėstyta toliau:

- a) ta biudžetinio išsipareigojimo dalis, kuriai buvo pateiktas mokėjimo prašymas, bet kurios apmokėjimą pagal 89, 90 ir 91 straipsnius Komisija nutraukė, išskaitė arba sustabdė $n+2$ metų gruodžio 31 d. Ar į šias sumas bus galiausiai atsižvelgta, priklauso nuo problemos, dėl kurios mokėjimas buvo išskaitytas, nutrauktas arba sustabdytas, sprendimo rezultatų.
- b) ta biudžetinio išsipareigojimo dalis, kuriai buvo pateiktas mokėjimo prašymas, bet kurios išmokėjimas buvo apribotas, ypač dėl biudžeto lėšų trūkumo.
- c) ta biudžetinio išsipareigojimo dalis, kuriai buvo neįmanoma pateikti tinkamo mokėjimo prašymo dėl *force majeure* priežasčių, gerokai kenkiančių veiklos programos įgyvendinimui. Nacionalinės valdžios institucijos, kurios teigia, kad susidarė *force majeure* aplinkybės, turi įrodyti, kad tai turi tiesioginių pasekmių visos veiklos programos arba jos dalies įgyvendinimui.

Tvarka

1. Komisija tinkamu laiku informuoja suinteresuotą valstybę narę ir valdžios institucijas, jei yra pavojus, kad bus pritaikytas 92 straipsnyje numatytas automatiškas išsipareigojimo panaikinimas. Komisija, remdamasi turima informacija, informuoja suinteresuotą valstybę narę ir valdžios institucijas apie automatiškai panaikinamą sumą.

Valstybė narė turi du mėnesius nuo tos informacijos gavimo dienos sutikti su suma arba pateikti savo pastabas. Komisija automatiškai panaikina išsipareigojimą praėjus ne daugiau kaip devyniems mėnesiams po 92 straipsnyje nustatyto termino.

2. Konkrečiais metais fondo įnašas veiklos programai mažinamas automatiškai panaikinta suma. Valstybės narės pateikia persvarstytą finansinį planą, kad paskirstytų sumažintą pagalbos sumą veiklos programos prioritetams. Jeigu jos plano nepateikia, Komisija proporcingai sumažina kiekvienam prioritetui skirtas sumas.

8 SKIRSNIS

DALINIS UŽBAIGIMAS

Dalinis užbaigimas

1. Veiklos programos gali būti iš dalies užbaigtos valstybės narės nustatytais laikotarpiais.

Dalinis užbaigimas susijęs su atliktomis operacijomis, kurios buvo galutinai apmokėtos paramos gavėjui ne vėliau kaip iki n-1 gruodžio 31 d. Šiame reglamente operacijos laikomos atliktomis, jei jose numatyta veikla buvo iš tikrųjų atlikta ir paramos gavėjas gavo galutinį mokėjimą arba paramos gavėjas pateikė vadovaujančiajai institucijai lygiavertį dokumentą.

2. Mokėjimų suma, atitinkanti atliktas operacijas, nurodoma išlaidų ataskaitoje.

Veiklos programos iš dalies baigiamos su sąlyga, kad vadovaujančioji institucija iki n metų birželio 30 d. išsiųs Komisijai:

- a) su tomis operacijomis susijusią išlaidų ataskaitą;
- b) ataskaitą, patvirtinančią išlaidų ataskaitoje nurodytų sandorių teisėtumą ir reguliarumą, kurią išduoda 61 straipsnyje nurodyta programos audito institucija.

Dokumentų laikymas

1. Vadovaujančioji institucija turi Komisijai prieinamą atliktų operacijų, už kurias buvo gautas galutinis mokėjimas, sąrašą.
2. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad visi patvirtinamieji dokumentai, susiję su atitinkamų operacijų išlaidomis ir auditu, būtų prieinami Komisijai ir Europos Audito Rūmams. Dokumentai yra prieinami mažiausiai trejus metus nuo dalinio veiklos programos užbaigimo, nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių. Saugomi dokumentų originalai arba tekstai, kurie buvo patvirtinti kaip atitinkantys originalus, visuotinai priimtuose duomenų nešikliuose. Šio laikotarpio skaičiavimas gali nutrūkti, jeigu vyksta procesiniai veiksmai arba Komisijos deramai motyvuotu prašymu.
3. Bet kokie finansinių klaidų taisymai, atliekami pagal 99 bei 100 straipsnius ir susiję su operacijomis, kurios turi būti iš dalies baigtos, laikomi grynaisiais finansinių klaidų taisymais.

II SKYRIUS

FINANSINIŲ KLAIDŲ TAISYMAI

1 SKIRSNIS

VALSTYBIŲ NARIŲ ATLIEKAMI FINANSINIŲ KLAIDŲ TAISYMAI

99 straipsnis

Valstybių narių atliekami finansinių klaidų taisymai

1. Valstybės narės visų pirma atsako už netikslumų tyrimą remdamosi svarbiausių pokyčių, kurie daro įtaką pagalbos įgyvendinimo ar kontrolės esmei ar sąlygoms, įrodymais ir už reikalingus finansinių klaidų taisymus.
2. Valstybė narė taiso finansines klaidas, susijusias su pavieniais ar sistemingais netikslumais, nustatytais operacijose arba veiklos programose. Valstybės narės daromais taisymais susigražinamas visas Bendrijos įnašas ar jo dalis. Valstybė narė atsižvelgia į netikslumų pobūdį ir sunkumą bei fondo finansinius nuostolius.

Tokia tvarka aptiktas Bendrijos lėšas valstybė narė gali dar kartą panaudoti atitinkamai veiklos programai iki 2015 m. gruodžio 31 d., laikydamasi šio straipsnio 3 dalies nuostatų.

Valstybės narės į metinę vykdymo ir kontrolės ataskaitą, kuri siunčiama Komisijai pagal 61 ir 66 straipsnius, įtraukia sąrašą panaikinimo procedūrų, kurios buvo inicijuotos atitinkamais metais.

3. Fondų įnašas, panaikintas pagal šio straipsnio 2 dalį, negali būti dar kartą panaudotas operacijai arba operacijoms, kurios buvo taisomos, arba, jei taisoma sisteminga finansinė klaida, operacijoms, numatytoms prioritate, kur ši sisteminga klaida buvo padaryta.

Valstybės narės informuoja Komisiją 66 straipsnyje nurodytoje ataskaitoje apie savo sprendimą arba siūlo dar kartą panaudoti panaikintus fondus ir atitinkamais atvejais pataisyti veiklos programos finansinį planą.

4. Jeigu reikia taisyti sistemingus netikslumus, valstybė narė išplečia tyrimo mastą ir nagrinėja visas operacijas, kuriose jie galėjo atsirasti.

2 SKIRSNIS

KOMISIJOS ATLIEKAMAS FINANSINIŲ KLAIDŲ TAISYMAS

100 straipsnis

Taisymų kriterijai

1. Komisija gali taisyti finansines klaidas, panaikindama visą Bendrijos įnašą veiklos programai arba jo dalį, jei atlikusi būtiną patikrinimą ji nustato, kad:
 - a) programos valdymo ir kontrolės sistema turi didelių trūkumų, dėl kurių kilo pavojus jau sumokėtam programai Bendrijos įnašui;
 - b) patvirtintoje išlaidų ataskaitoje nurodytose išlaidose yra netikslumų, ir valstybė narė jų neištaisė prieš pradėdant taikyti šioje dalyje nustatytą taisymo procedūrą;
 - c) valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų pagal 69 straipsnį prieš pradėdant taikyti šioje dalyje nustatytą taisymo procedūrą.
2. Komisija taiso finansines klaidas pavieniais nustatytų netikslumų atvejais, atsižvelgdama į netikslumo sistemingumą, kad galėtų nustatyti, kokį taisymą taikyti – remtis vienodo dydžio suma ar taikyti ekstrapoliavimo metodą. Jeigu netikslumai susiję su išlaidų ataskaita, dėl kurios metinėje kontrolės ataskaitoje buvo duota teigiama garantija pagal 61 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktį, bus daroma prielaida, kad egzistuoja sisteminga problema ir todėl taisymas bus atliekamas remiantis vienodo dydžio suma arba ekstrapoliavimo metodu, nebent valstybė narė sugebės per du mėnesius pateikti įrodymų šiai prielaidai paneigti.
3. Komisija, priimdama sprendimą dėl taisomos sumos, atsižvelgia į netikslumų svarbą ir atitinkamoje veiklos programoje nustatytų trūkumų mastą bei jų finansinę svarbą.

4. Jeigu Komisija savo poziciją grindžia auditorių, išskyrus savo tarnybų auditorius, nustatytais faktais, ji parengia savo išvadas dėl finansinių pasekmių, išnagrinėjusi priemones, kurių atitinkama valstybė narė ėmėsi pagal 70 straipsnį, ataskaitas, kurios buvo pateiktos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1681/94, ir visus valstybės narės pateiktus atsakymus.
5. Jeigu valstybė narė nevykdo 13 straipsnio 4 dalyje nustatytų įsipareigojimų, Komisija gali atlikti finansinių klaidų taisymą, panaikindama visą Bendrijos įnašą atitinkamai valstybei narei arba jo dalį.

101 straipsnis

Tvarka

1. Prieš priimdama sprendimą dėl finansinių klaidų taisymo, Komisija pradeda procedūrą, informuodama valstybę narę apie savo laikinas išvadas ir paprašydama jos per du mėnesius pateikti savo pastabas.

Jeigu Komisija siūlo taisyti finansines klaidas taikant ekstrapoliaciją arba pagal vienodo dydžio normą, valstybei narei suteikiama galimybė įrodyti atitinkamų bylų tyrimo būdu, kad iš tikrųjų netikslumų mastas buvo mažesnis nei nustatė Komisija. Gavusi Komisijos sutikimą, valstybė narė gali apriboti tyrimo mastą ir nagrinėti tik atitinkamų bylų dalį arba atrinktas bylas. Šiam tyrimui skirtas laikas negali viršyti dar vieno dviejų mėnesių laikotarpio, praėjus pirmiau minėtiems dviems mėnesiams, išskyrus deramai pagrįstus atvejus.

2. Komisija atsižvelgia į visus nustatyto laiku pateiktus valstybės narės įrodymus.
3. Jeigu valstybė narė nesutinka su laikinomis Komisijos išvadomis, ji yra kviečiama į Komisijos posėdį, kuriame abi pusės, bendradarbiaudamos partnerystės pagrindu, stengiasi susitarti dėl pastabų ir išvadų, kurios turi būti padarytos remiantis tomis pastabomis. Jeigu susitarti nepavyksta, Komisija priima sprendimą dėl finansinių klaidų taisymo per šešis mėnesius nuo posėdžio dienos. Jeigu posėdis neįvyksta, šešių mėnesių laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai buvo gautas valstybės narės atsisakymas dalyvauti posėdyje.

102 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Komisijai gražintinos sumos sumokamos iki nurodytos mokėjimo dienos, nurodytos įsakyme dėl sugražinimo, parengtame pagal Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklių¹² 81 straipsnį. Ši mokėjimo diena yra paskutinė antrojo mėnesio, po kurio buvo išleistas įsakymas, diena.

¹² Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, OL L 357, 2002 12 31.

2. Uždelsus grąžinti sumą yra nustatomi delspinigiai, kurie pradedami skaičiuoti nuo nustatytos mokėjimo dienos iki faktinio mokėjimo dienos. Tokių delspinigių dydis yra pusantro procento daugiau nei Europos centrinio banko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms taikoma norma pirmąją darbo dieną to mėnesio, kuri sueina tokio mokėjimo terminas.

103 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos atliekamas finansinių klaidų taisymas neapriboja valstybės narės įsipareigojimo siekti susigrąžinti sumas pagal 100 straipsnį ir susigrąžinti valstybės pagalbą Reglamento (EB) Nr. 659/1999 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

KOMITETAI

I SKYRIUS

ERPF, SANGLAUDOS FONDAS IR FONDO KOORDINAVIMO KOMITETAS

104 straipsnis

Komitetas ir procedūros

1. Komisijai padeda ERPF, Sanglaudos fondo ir fondų koordinavimo komitetas (toliau – the “committee”).
2. Jeigu daroma nuoroda į šią dalį, taikoma Sprendimo 1999/468/EB 3 straipsnyje nustatyta patariamoji procedūra, laikantis jo 7 straipsnio 3 dalies reikalavimų.
3. Jeigu daroma nuoroda į šią dalį, taikoma Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnyje nustatyta valdymo procedūra, laikantis jo 7 straipsnio 3 dalies reikalavimų.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas laikotarpis yra vienas mėnuo.
4. Komitetas parengia savo darbo tvarkos taisykles.
5. EIB ir EIF paskiria savo atstovus, neturinčius balsavimo teisės.

II SKYRIUS

SUTARTIES 147 STRAIPSNYJE NUSTATYTAS KOMITETAS

105 straipsnis

Sutarties 147 straipsnyje nustatytas komitetas

1. Pagal Sutarties 147 straipsnį įsteigtą komitetą, kuris padeda Komisijai administruoti ESF, sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės vyriausybės, darbuotojų organizacijų ir darbdavių organizacijų atstovą. Komisijos narės, atsakingas už pirmininkavimą komitetui, gali perduoti tą pareigą vyresniajam Komisijos pareigūnui.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria kiekvienos rūšies atstovui, nurodytam ankstesnėje dalyje, po pavaduotoją. Nedalyvaujant vienam nariui, pavaduotojas automatiškai gauna teisę dalyvauti komiteto veikloje.
3. Taryba Komisijos pasiūlymu skiria narius ir jų pavaduotojus trejų metų laikotarpiui. Jie gali būti paskirti pakartotinai. Komiteto sudėties atžvilgiu Taryba stengiasi užtikrinti, kad skirtingos suinteresuotos grupės būtų tinkamai atstovaujamos. Jeigu darbotvarkės klausimai susiję su EIB ir EIF, jie gali paskirti savo atstovą, neturintį balsavimo teisės.
4. Su komitetu konsultuojamasi, kai jis svarsto šiuos klausimus:
 - a) Komisijos sprendimų projektai dėl nacionalinės strategijos orientacinių metmenų;
 - b) techninės pagalbos priemonių kategorijos, nurodytos 43 straipsnyje, jei paramą skiria ESF.
5. Komisija gali konsultotis su Komitetu dėl klausimų, išskyrus nurodytus 4 dalyje.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

106 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi įtakos Tarybos ar Komisijos patvirtintos pagalbos tęsimui ar keitimui, įskaitant visos pagalbos ar jos dalies nutraukimą, remiantis Reglamentais

(EEB) Nr. 2052/88, (EEB) Nr. 4253/88, (EB) Nr. 1164/94 ir (EB) Nr. 1260/1999 arba bet kuriais kitais teisės aktais, kurie tai pagalbai taikomi 2006 m. gruodžio 31 d.

2. Rengdama Bendrijos pagalbą, Komisija atsižvelgia į visas priemones, Tarybos ar Komisijos patvirtintas dar prieš įsigaliojant šiam reglamentui, ir turinčias finansinių pasekmių šios pagalbos numatytu laikotarpiu.
3. Ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija automatiškai panaikina pagalbai skirtas dalines sumas, kurias ji patvirtino nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d. ir dėl kurių iki paskutinio termino baigiamajai ataskaitai pateikti Komisijai nebuvo išsiųsti dokumentai, reikalingi užbaigti pagalbos skyrimą, ir grąžinamos neteisėtai sumokėtos sumos.

Pagalbos užbaigimui reikalingi dokumentai yra: likučio apmokėjimo prašymas, galutinė įgyvendinimo ataskaita ir ataskaita, kurią parengia asmuo ar departamentas, funkcinio požiūriu nepriklausomas nuo vadovaujančiojo organo, kuris apibendrina atlikto audito išvadas ir įvertina prašymo apmokėti paskutinį likutį pagrįstumą bei operacijų, nurodytų paskutiniame išlaidų patvirtinime, teisėtumą ir reguliarumą, kaip nustatyta Reglamento (EB). Nr. 1260/1999 38 straipsnio 1 dalies f punkte.

Skaičiuojant sumą, kuri turi būti automatiškai panaikinta, nėra atsižvelgiama į sumas, susijusias su operacijomis ar programomis, kurios buvo sustabdytos dėl procesinių veiksmų arba administracinių skundų, turinčių stabdomąjį poveikį.

107 straipsnis

Persvarstymo straipsnis

Taryba vėliausiai iki 2013 m. gruodžio 31 d. persvarsto šį reglamentą Sutarties 161 straipsnyje nustatyta tvarka.

108 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 1260/99 yra panaikinamas nuo 2007 m. sausio 1 d.

Nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 1260/99 laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

109 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje,

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

STRUKTŪRINIAI FONDAI IR SANGLAUDOS FONDAS

Įsipareigotų asignavimų suskirstymas kiekvieniems metams 2007–2013 m. laikotarpiui

(kaip nurodyta 15 straipsnyje)

(mln. eurų – 2004 m. kainomis)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
46 333	47 168	47 879	48 024	48 163	48 923	49 704

LEGISLATIVE FINANCIAL STATEMENT

Policy area(s): Cohesion for growth and employment

Activit(y/ies):

TITLE OF ACTION: COUNCIL REGULATION LAYING DOWN GENERAL PROVISION FOR THE STRUCTURAL FUNDS AND THE COHESION FUND

1. BUDGET LINE(S) + HEADING(S)

2. OVERALL FIGURES

2.1. Total allocation for action (Part B): 336 194 € million for commitment

2.2. Period of application:

1 January 2007 – 31 December 2013

2.3. Overall multiannual estimate of expenditure:

(a) Schedule of commitment appropriations/payment appropriations (financial intervention) *(see point 6.1.1)*

€ million (to three decimal places)

	Year [n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 and subs. Years]	Total
Commitments	49 021	50 903	52 704	53 921	55 159	116 373	378 082
Payments	16 611	29 483	33 468	38 808	45 042	98 296	261 709

(b) Technical and administrative assistance and support expenditure *(see point 6.1.2)*

Commitments	148	153	159	162	166	350	1 138
Payments	50	89	101	117	136	296	787

Subtotal a+b							
Commitments	46 169	51 056	52 863	54 083	55 325	116 723	379 219
Payments	16 661	29 572	33 570	38 924	45 178	98 591	262 496

(c) Overall financial impact of human resources and other administrative expenditure *(see points 7.2 and 7.3)*

Les besoins en ressources humaines et administratives seront couverts à l'intérieure de la dotation allouée à la DG gestionnaire dans le cadre de la procédure d'allocation annuelle.

L'allocation de postes dépendra d'une part de l'organisation interne de la prochaine Commission et d'autre part d'une éventuelle réallocation de postes entre services suite aux nouvelles perspectives financières.

TOTAL a+b+c							
Commitments							
Payments							

2.4. Compatibility with financial programming and financial perspective

Proposal is compatible with existing financial programming.

Cette proposition est compatible avec la proposition de la Commission pour les perspectives financiers 2007-2013 [COM(2004)101 final du 10.02.2004]. Elle s'inscrit dans le cadre de la rubrique 1 « Croissance durable ».

Proposal will entail reprogramming of the relevant heading in the financial perspective.

Proposal may require application of the provisions of the Interinstitutional Agreement.

2.5. Financial impact on revenue:¹³

Proposal has no financial implications (involves technical aspects regarding implementation of a measure)

OR

Proposal has financial impact – the effect on revenue is as follows:

(NB All details and observations relating to the method of calculating the effect on revenue should be shown in a separate annex.)

(€ million to one decimal place)

Budget line	Revenue	Prior to action [Year n-1]	Situation following action						
			[Year n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]	
	a) Revenue in absolute terms								
	b) Change in revenue	Δ							

(Please specify each budget line involved, adding the appropriate number of rows to the table if there is an effect on more than one budget line.)

¹³ For further information, see separate explanatory note.

3. BUDGET CHARACTERISTICS

Type of expenditure		New	EFTA contribution	Contributions from applicant countries	Heading in financial perspective
Non-comp	Diff	YES	NO	NO	No [1b]

4. LEGAL BASIS

Article 161

5. DESCRIPTION AND GROUNDS

Voir document « Analyse d'impact étendue de la proposition de paquet législatif portant révision des règlements applicables à la gestion des fonds structurels et de cohésion ».

6. FINANCIAL IMPACT

6.1. Total financial impact on Part B - (over the entire programming period)

(The method of calculating the total amounts set out in the table below must be explained by the breakdown in Table 6.2.)

6.1.1. Financial intervention

Commitments (in € million to three decimal places)

Breakdown	[Year n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 and subs. Years]	Total
Action 1							
Action 2							
etc.							
TOTAL	49 021	50 903	52 704	53 921	55 159	116 373	378 082

6.1.2. *Technical and administrative assistance, support expenditure and IT expenditure (commitment appropriations)*

	[Year n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5 and subs. years]	Total
1) Technical and administrative assistance							
a) Technical assistance offices							
b) Other technical and administrative assistance: - intra muros: - extra muros: <i>of which for construction and maintenance of computerised management systems</i>							
Subtotal 1							
2) Support expenditure							
a) Studies							
b) Meetings of experts							
c) Information and publications							
Subtotal 2							
TOTAL	148	153	159	162	166	350	1 138

6.2. Calculation of costs by measure envisaged in Part B (over the entire programming period)¹⁴

(Where there is more than one action, give sufficient detail of the specific measures to be taken for each one to allow the volume and costs of the outputs to be estimated.)

Commitments (in € million to three decimal places)

Breakdown	Type of outputs (projects, files)	Number of outputs (total for years 1...n)	Average unit cost	Total cost (total for years 1...n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Action 1</u>				
- Measure 1				
- Measure 2				
<u>Action 2</u>				
- Measure 1				
- Measure 2				
- Measure 3				
etc.				
TOTAL COST				

If necessary explain the method of calculation

7. IMPACT ON STAFF AND ADMINISTRATIVE EXPENDITURE

7.1. Impact on human resources

Types of post	Staff to be assigned to management of the action using existing and/or additional resources		Total	Description of tasks deriving from the action
	Number of permanent posts	Number of temporary posts		
Officials or temporary staff	A B C			<i>If necessary, a fuller description of the tasks may be annexed.</i>
Other human resources				
Total				

¹⁴ For further information, see separate explanatory note.

7.2. Overall financial impact of human resources

Type of human resources	Amount (€)	Method of calculation *
Officials		
Temporary staff		
Other human resources (specify budget line)		
Total		

The amounts are total expenditure for twelve months.

7.3. Other administrative expenditure deriving from the action

Budget line (number and heading)	Amount €	Method of calculation
Overall allocation (Title A7)		
A0701 – Missions		
A07030 – Meetings		
A07031 – Compulsory committees ¹		
A07032 – Non-compulsory committees ¹		
A07040 – Conferences		
A0705 – Studies and consultations		
Other expenditure (specify)		
Information systems (A-5001/A-4300)		
Other expenditure - Part A (specify)		
Total		

The amounts are total expenditure for twelve months.

¹ Specify the type of committee and the group to which it belongs.

I.	Annual total (7.2 + 7.3)	€
II.	Duration of action	years
III.	Total cost of action (I x II)	€

(In the estimate of human and administrative resources required for the action, DGs/Services must take into account the decisions taken by the Commission in its orientation/APS debate and when adopting the preliminary draft budget (PDB). This means that DGs must show that human resources can be covered by the indicative pre-allocation made when the PDB was adopted.

Exceptional cases (i.e. those where the action concerned could not be foreseen when the PDB was being prepared) will have to be referred to the Commission for a decision on whether and how (by means of an amendment of the indicative pre-allocation, an ad hoc redeployment exercise, a supplementary/amending budget or a letter of amendment to the draft budget) implementation of the proposed action can be accommodated.)

8. FOLLOW-UP AND EVALUATION

8.1. Follow-up arrangements

Un comité de pilotage est créé pour chaque programme opérationnel par l'État membre, en accord avec l'autorité de gestion après consultation des partenaires. Le comité de pilotage s'assure de l'efficacité et de la qualité de la mise en oeuvre de l'intervention. Il examine et approuve les critères de sélection des opérations financées, évalue périodiquement les progrès réalisés pour atteindre les objectifs spécifiques du programme opérationnel, examine les résultats de la mise en oeuvre et examine et approuve le rapport annuel d'exécution et le rapport final d'exécution avant leur envoi à la Commission

L'autorité de gestion et le comité de pilotage assurent le suivi au moyen d'indicateurs de résultat, y compris les indicateurs physiques, d'impact et financiers définis dans le programme opérationnel. Ces indicateurs se réfèrent au caractère spécifique du secteur de l'Etat membre et aux objectifs poursuivis. La Commission en partenariat avec les Etats membres et en conformité avec le principe de proportionnalité examine les indicateurs nécessaires au suivi et à l'évaluation du programme opérationnel.

L'autorité de gestion envoie un rapport annuel d'exécution et de contrôle du programme opérationnel à la Commission, dans les six mois suivant la fin de chaque année civile entière de mise en oeuvre. Avant leur transmission à la Commission, chaque rapport est examiné et approuvé par le comité de pilotage.

8.2. Arrangements and schedule for the planned evaluation

Les programmes opérationnels des Etats membres pour la mise en oeuvre du Fonds font l'objet d'une évaluation ex-ante, d'une évaluation intermédiaire et d'une évaluation ex-post.

L'évaluation ex-ante vise à optimiser l'allocation des ressources budgétaires des programmes opérationnels et améliorer la qualité de la programmation. Elle est conduite sous la responsabilité de l'Etat membre.

L'évaluation intermédiaire vise à examiner l'efficacité des programmes opérationnels en vue de leur adaptation pour améliorer la qualité des interventions et leur mise en oeuvre. Elle est réalisée lorsque le suivi des programmes font apparaître que les réalisations s'écartent de manière significative des objectifs initialement prévus ou lorsque des modifications substantielles sont proposées. Elle est organisée à l'initiative de l'autorité de gestion, en concertation avec la Commission ou à l'initiative de la Commission en concertation avec l'autorité de gestion.

L'évaluation ex-post est conduite sous la responsabilité de la Commission en concertation avec l'Etat membre et l'autorité de gestion qui doit assurer la collecte des données nécessaires à sa réalisation. Elle est finalisée au plus tard deux ans à la fin de la période de programmation, les principaux résultats sont intégrés dans les rapports de clôture des programmes.

9. ANTI-FRAUD MEASURES

La Commission s'assure de l'existence et du bon fonctionnement dans les Etats membres des systèmes de gestion et de contrôle. Elle se base également sur les rapports annuels de contrôle et sur ses propres contrôles sur place pour vérifier le bon fonctionnement de ces systèmes. La Commission coopère avec les autorités nationales d'audit des programmes opérationnels, avec lesquelles elles se réunissent au moins une fois par an.

En cas de défaillance des systèmes de gestion et de contrôle nationaux, la Commission interrompt, retient ou réduit tout ou partie des paiements.

La Commission peut effectuer des corrections financières en annulant tout ou partie de la contribution communautaire pour un programme opérationnel lorsqu'elle constate qu'il existe des déficiences dans les systèmes de gestion et de contrôle qui mettent en péril les contributions communautaires déjà octroyées, que les déclarations des dépenses sont irrégulières et n'ont pas fait l'objet de mesures de correction par les Etats membres ou que les Etats membres n'ont pas donné suite aux observations formulées par la Commission sur le rapport annuel d'exécution et de contrôle établi par l'autorité de gestion.